

2026. TAVASZ

OPERA

Palerdi András
A véletlenek mögött a Jóistent látom

Bepillantás
az OperaSafe-be

**A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG
COSÌ FAN TUTTE**

OPERARAJONGÓ
dr. Zacher Gábor

AZ UTAK FŐSZEREPLŐJE.

A BMW X7.

A vezetés élménye

A kép illusztráció. BMW X7 átlagfogyasztás: 8,0-12,9 l/100 km; CO₂-kibocsátás: 213-293 g/km.

BEKÖSZÖNTŐ

Kedves Kultúrarajongók!

Különleges jelentőségű számunkra az a megállapodás, amely a Magyar Állami Operaház és a Magyar Képzőművészeti Egyetem között jött létre március végén. Két nagymúltú intézmény találkozik: az egyik a zene és az összművészetek, a másik a vizuális kultúra és a képzőművészeti gondolkodás kiemelkedő hazai és nemzetközi műhelye. Meggyőződésem, hogy ez a kapcsolódás egy valódi szellemi szövetség kezdete.

Számunkra a partnerség legfontosabb értéke, hogy hallgatóink az OPERÁ-ban egy élő művészeti közegben dolgozhatnak, alkothatnak. Valódi alkotói folyamatokba kapcsolódnak be, valódi szakemberekkel dolgoznak együtt, és munkáik valódi közönség előtt mutatkoznak meg. A produkciókban való részvétel – legyen szó animációs filmek készítéséről, látványtervezésről vagy akár kortárs alkotások létrehozásáról – olyan tapasztalat, amely túlmutat az egyetemi kereteken: a gondolatból színpad lesz, a tervből látvány, az elképzelésből közös élmény.

A Magyar Állami Operaház és a Magyar Képzőművészeti Egyetem együttműködése ugyanakkor túlmutat az egyes projekteken. Hisszük, hogy a közös gondolkodás, az erőforrások és tudások megosztása hozzájárul a magyar művészet megújulásához és nemzetközi versenyképességéhez.

Fontos számunkra, hogy az OPERA a STROBL 170 jubileumi évünkhöz is kapcsolódik. Strobl Alajos öröksége nemcsak egyetemünk meghatározó része, hanem a magyar vizuális kultúra egyik alapköve is. A látogatók sokszor nem is sejtik, hogy az Operaház homlokzatáról is több Strobl-szobor tekint le ránk – az együttműködésünk révén közelebb kerülhetnek e páratlan örökség megismeréséhez.

Külön öröm számunkra, hogy a tanév végén egyetemünk diplomaosztó ünnepségét az Operaházban tarthatjuk meg. Szimbolikus pillanat: a pályájuk elején álló művészek egy olyan térben kapják meg oklevelüket, amely maga is az alkotás, a hagyomány és a megújulás jelképe.

Bízom benne, hogy az előttünk álló időszak nemcsak hallgatóink és oktatóink, hanem az OPERA közönsége számára is inspiráló és emlékezetes eredményeket hoz.

Dr. Erős István
rektor

Magyar Képzőművészeti Egyetem

Fotó: MKE

Az OPERA és a Képző együttműködéséről további részleteket ide kattintva olvashatnak.

OPERA

EIFFEL

BALETT

BALETTINTÉZET

ZENEKAR

KÓRUS

GYERMEKKAR

3 **Kedves Kultúrarajongók!**
Dr. Erős István beköszöntője

6 **„A véletlenek mögött a Jóistent látom”**
Címlapinterjú

10 **„Gyerekeknek írni talán többet jelent”**
Tóth Péterrel beszélgettünk

14 **Mind így csinálják?**
Székely Kriszta nyilatkozott

18 **Díszek és mélységek**
Középpontban Szent István

22 **Nem álom**
Keleti éjszezon

24 **Az Opera Caféban tárulnak fel a backstage-titkok**
Interjú Ruttner Katával

28 **Karöltve**
Nagy Dáviddal beszélgettünk

30 **A nagyrabecsülés jele**
Díjak március 15. alkalmából

32 **Tavaszi csúcstalálkozó**
Sztárestek zongorával

34 **Hazai színpadon, nemzetközi tapasztalattal**
Madaras Gergely-interjú

38 **A túrázás élménye**
OperaTour

40 **Opera haladóknak**
Feketeöves OpeRajongó

44 **Száz óra türelem egyetlen parókáért**
Életmód: Villányiné Szántó Anna Mária

48 **Tánc kifulladásig**
Operaházak: Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo

52 **Akit elvesztettünk**
Operaházi balett-történet

56 **Emlékek óre**
Archív: OperaSafe

58 **Nem gyerekjáték**
KisCoppélia

60 **Még, még, még!**
Sztárestek zongorával: Aigul Akhmetshina

62 **Életmentő zenék**
Operarajongó: dr. Zacher Gábor

OPERA A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ MAGAZINJA

FELELŐS KIADÓ:
SZERKESZTŐ:
KÉPSZERKESZTŐ:
ARCULAT:
KORREKTOR:
GRAFIKAI TERVEZÉS, TÖRDELÉS:

Dr. Ókovács Szilveszter főigazgató
Filip Viktória
Csádi Ádám
Mátai és Végh Kreatív Műhely
Hajdú Livia
Kohán József

HIRDETÉSFELVÉTEL:
ISSN 1789-4093
INGYENES KIADVÁNY.
LAPZÁRTA:

marketing@opera.hu
2026. április 20.

SZERZŐK: Böcs Annamária | Filip Viktória | Dr. Gara Márk | Jászay Tamás | Kondor Kata | Pallós Tamás | Papp Tímea | Seres Gerda | Ur Máté | Várhegyi András
CÍMLAPFOTÓ: Nagy Attila
FOTÓK: Berecz Valter | Bolega Niki | Marco Borggreve | Filip Viktória | Herman Péter | Kummer János | Ligeti Edina | MKE | Nagy Attila | OperaCafé | OPERA Emléktár | Marion Perez | Raffay Zsófi | Rákossy Péter | Ccarsten Sander | Szalmás Krisztina | Szathmáry Melinda MMA | Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo © Juan Diego Castillo | Villányiné Szántó Anna Mária magánarchívuma | Wertán Botond

A véletlenek mögött a Jóistent látom

Szerző: Seres Gerda

Tudják, mi a közös a horgászásban és a szereptanulásban? Mindkettő koncentrált és magányos munka – mondja Palerdi András, aki alapvetően inkább társasági embernek tartja magát. Az operaénekes *rendkívül sokszínű repertoár*ral bír: a Wagner-szerepektől Donizetti vígoperáján át a nemrég bemutatott *Fidelió*ban is otthonosan mozog.

Fotó: Nagy Attila

Hisz a véletlenekben? Mert olyan, mintha a pályáján fontos szerepet játszottak volna.

A véletlenek mögött a Jóistent látom. József Attila írta az *Eszmélet* című versében, hogy „Akár egy halom hasított fa, / hever egymáson a világ, / szorítja, nyomja, összefogja / egyik dolog a másikat / s így mindenik determinált.” Én hiszek abban, hogy egy nagyobb rendszer részei vagyunk, és ennek megfelelően kell élnünk, még akkor is, ha ez nem mindig sikerül.

A katonaságnál megnyerte a *Ki mit tud?*-ot, majd felvételizett és bejutott a Magyar Állami Operaház kórusába. Ez gondosan megtervezett lépés volt?

Dehogy, kicsit bánom is, hogy mindent ilyen nagyvonalúan az ön által említett véletlenre vagy a Jóistenre bíztam. Később érő típus voltam, gyerekes. A gimnázium befejezésekor nem volt konkrét elképzelésem az életről, csak azt tudtam, hogy nagyon szeretek énekelni. Ha jól ment, az örömmel töltött el, ha nem, elkedvetlenedtem. Ez ösztökélt. De vajon ennyi lenne a tehetség?! Mindenesetre én napról napra éltem. Ha szépen akarnám megfogalmazni, azt mondanám: rövidtávú célokat tűztem ki, de valójában komolytalan voltam.

Mikor komolyodott meg?

Most. Vagy lehet, hogy mégsem.

Közben azért hozott karakán döntéseket. Például az első év végén otthagyta a budapesti Zeneakadémiát, és egészen Amerikáig ment.

Mert belülről hajtott valami. Azt azonban éreztem, hogy itt nem fejlődöm megfelelően. Egy 20 éves basszussal egyébként is nehéz mit kezdeni, tulajdonképpen már az is eredmény, ha ebben az időszakban nem rontják el vagy erőltetik túl a hangot. Szerencsém

volt, mert a Zeneakadémián a tanulmányi osztály vezetője szólt, hogy van egy amerikai ösztöndíj. Ki is utaztam, egy nagyon kedves nyolcgerekes család fogadott be, amolyan kilencedik gyereküként. Az ígért ösztöndíjas helyből nem lett semmi, de ott volt a közelben a University of Southern Mississippi. Ennek az egyetemnek persze nem sok köze van az énekléshez, hacsaknem a jazz és Elvis Presley okán, aki nagy bel canto példaképem.

Mit profitált a Mississippiben töltött évekből?

Számomra a legfontosabb az volt, hogy ott kezdő énekesként is komolyan vettek. Fel-nőttként tekintettek a növendékekre.

Mi hozta vissza Budapestre?

Honvágym volt, pár hónap elteltével már nézegettem a repülőjegyeket. Nyárra hazajöttem, és hogy megkeressem a visszautra a pénzt, elmentem vízimentőnek Olaszországba. Ez így ment pár évig, aztán hazajöttem. Megkísérlettem a folytatást a Zeneakadémián, de újra felvételiznem kellett volna, azt pedig a büszkeségem nem engedte. Így inkább elmentem a bécsi opera tanszakra, és végül ott diplomáztam. De Bécs hidegsége, barátságtalan légköre miatt ott még erősebb honvágym volt, mint Amerikában. Úgy élttem, akár a *Bohémélet* fiataljai, egy pozanos barátommal osztottam meg a lakásomat. A karrieremet is ez indította el.

Nem volt pénzem hazautazni a tavaszi szünetre. Bejártam gyakorolni a jóformán üres campusra. A folyosón ki volt ragasztva egy hirdetés, hogy Harnoncourt keres egy fiatal énekest az *Orfeusz és Eurüdiké* basszus szójára. Elmentem és felvettek. A Theater an der Wienben volt a bemutató, amit Harnoncourt vezényelt, és Eurüdiké Cecilia Bartoli volt. Az előadást hallotta a Volksoper igazgatója, és megkérdezte, nem akarok-e ott énekelni. Azt feleltem: „De.” Aztán Holender,

a Staatsoper igazgatója vetette fel, hogy nem akarok-e inkább odamenni. Azt válaszoltam: „De”. Sodródtam. De nem tudtam megszeretni Bécsset, így egy évvel később már Pál Tamásnál debütáltam Szegeden Boito Mefistofeléjéért. Szeged otthonos volt számomra, az előadás után a halászcárdában vacsorával vártak.

Azt mondja: közösségi ember, élvezi az együttlétet, miközben a hobbi, a horgászás inkább magányos tevékenység.

A pecázás és a gyakorlás nagyon hasonló, koncentrált elfoglaltság. Az egyiknél a kapásjelzőt figyeled, a másiknál a szerepre koncentrálsz. De örülsz, ha társaságban lehetek, ilyenkor időnként el is ragadtatom magam. Ha sok a viccelődés, a segédrendező helyretesz. Ha tud.

Nagyon sokféle karaktert énekel a Kékszakkállútól A csengő Don Annibaléján át a Parsifal Gurnemanzáig.

Szeretem ezt a sokszínűséget, már a Zeneakadémián is élveztem a színészmesterség-órákat Schubert Évával, Bánffy Györggyel, akik meg is jegyezték, hogy van bennem színészi véna. Amikor megkapok egy szerepet, akkor mindig azt keresem, én hogyan kerülhetek hozzá közel. A lényeg, hogy azonosulni tudjak a karakterrel. Ez nem mindig sikerül, előfordul, hogy a rendezés kikökkent, bár igyekszem a saját elképzeléseimet is megmutatni. Számomra egy előadásban a hitelesség a legfontosabb, nem azt nézem, miként szól a hang. Az operaházi kedves mesternőm, Komlóssy Erzsébet mindig azt mondta, hogy ha azonosulni tudok a szereppel, akkor az énektechnikai része ösztönösen jön, és olyankor az ember már nem azzal foglalkozik, hogy kijön-e az a hang. Játsszani kell, és a játékba nem fér bele, hogy arra figyelsz, milyen szövegben fogod a homokozópátot; a lényeg, hogy felépítsd a várat.

○ Fotó: Nagy Attila

A Parsifal öreg Grál-lovagja az operairodalom egyik leghosszabb basszusszerepe.

Egy szólam csak addig jelenthet komoly teherteret, amíg az ember megtanulja, a színpadon már muszáj „könnyednek” lennie, különben izzadságszagú lesz a dolog. A dszúdóban szokták mondani, hogy aki meghal a tatamin, az feltámad a versenyen. Éppen ezért a próbákba és a felkészülésbe érdemes belehalni, nem az előadásba. Rossz érzés, amikor utóbbiban szenvedünk.

Milyen rendezőkkel dolgozik szívesen?

Akik kíváncsiak az énekesre. Szeretem, ha például a próbák kezdetén azt kéri, mutassuk meg, hogy szerintünk milyen ez a jelenet. Mert akkor képet alkothatnak rólunk is, és nem erőszakolnak ránk valamilyen elképzelést. Megint József Attila jut eszembe: „jó szóval oktasd, játszani is engedd”. Szerintem a jó rendező ilyen.

Áprilisban Rocco szerepét énekelte az Operaház Fidelio-bemutatójában. Mi foglalkoztatta ebben a szerepben?

A próbák kezdetén leginkább az érdekelt, hogy hogyan fogom megjegyezni. Beethoven operája nem elsősorban énekesi, inkább zeneművészeti feladat, éppen ezért megkérdeztem néhány zongoristát is arról, hogy miként lehet ezt hitelesen megvalósítani. Nem szerettem volna, ha Roccóból csupán annyi látszott volna, hogy szereti a lányát és a pénzt, hiszen ennél árnyaltabb karakter, még ha számomra nem is szimpatikus a jelleme.

A felmenői közt akadnak híres énektanárok. Ön nem szeretne tanítani?

Gondokodom rajta. Bentlakásos iskolát hoznék létre, ahol a reggeli étkezéstől a zongorás próbákon és a sportoláson át a szereptanuláshig együtt dolgozunk a növendékekkel. Olyan ez, mint az élsport, átgondolt, fegyelmezett felkészülésre van szükség. ○

○ Palerdi András 25 éves jubileuma - Fotó: OPERA Emléktár

„Gyerekeknek írni talán többet is jelent”

Szerző: Ur Máté

A Szépség és a Szörnyeteg történetét szinte mindenki ismeri, de a Tóth Péter – Mechler Anna szerzőpáros szándékosan szakít a hollywoodi cukormázzal. A zeneszerzőt kérdezve kiderült, hogy új meseoperájukban a főszerep a gyerekeké, a zene pedig a legnemesebb zenés színpadi hagyományokat követi. Az OPERA Eiffel Műhelyházában az MVM Pikoló Program részeként létrejövő bemutató kapcsán szó esett alkotói magányról, a gyerekhang titkairól és arról, miért nem kellene hétperces áriák a valódi sikerhez.

Mechler Anna - Fotó: Szalmás Krisztina

A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG

Tóth Péter - Fotó: Szathmáry Melinda, MMA

A Szépség és a Szörnyeteg története ma reneszánszát éli. Több mint három évtizede hódít musicként, a filmvásznon pedig látványos superprodukciók dolgozták fel. Hogyan talált utat ez a klasszikus mese az ön operai világába?

A darab ötletét a pandémia kényszerű bezárt-sága szülte. Furcsa ezt kimondani, de a művész számára a leállás hozott valami olyat, ami korábban a legritkább kincs volt: időt. Kapóra jött a Müpa zeneszerzői pályázata is, amely megadta a végső lökést. Mivel a szakmában sokan elkönyveltek kóruskomponistának, szándékosan nem a tőlem várt úton akartam indulni. Egy olyan gyerekelőadás járt a fejemben, amely közelebbi, mégis valódi, kompromisszummentes operai élményt ad a legfiatalabbaknak is. Olyan darabot kerestem, amely akár egy rendhagyó énekóra keretében is utat talál a diákokhoz.

Ennyire ismert témánál mennyire kell szándékosan kerülni a „Disney-hatást”?

Tudatosan távol tartottam magam a filmes és az egyéb zenés színpadi feldolgozásoktól. Amikor témát keresünk, rengeteg gyakorlati

szempont dönt: írtak-e a kortárs kollégák hasonlót, alkalmas-e a cselekmény arra, hogy gyerekek adják elő, és megvalósítható-e gazdaságosan? Én egy 25 fős kamarazenekari apparátusban gondolkodtam, ami mobilitást és intimitást ad a műnek. A mi verziónk nem a csillogást, hanem a tradíciót követi. Ez egy ízig-veéig tonális zene, amely Mozart nemes egyszerűségét idézi. Gyorsan váltakozó hangnemekkel, klasszikus szólókkal, duettekkel és nagy kórusbetétekkel operálunk.

A mű központi kérdése a belső értékek felismerése. Hogyan jelenik meg ez az átalakulás a zenei anyagban?

Ez a dramaturgia legizgalmasabb pontja. A Szörnyeteg első megjelenése zeneileg szándékosan nyers, sőt, mondhatni erőszakos – afféle sötét, Monostatos-karakter. Ahogy azonban a lány – aki a történet érzelmi katalizátora – elkezd felfedezni benne valami emberit, úgy tisztul és nemesedik a zenei szövet is. A hangszerelés is finomodik, a harmóniak kinyílnak. A belső vívódást és a karakterek lassú egymásra találását a dallamvilág ívével próbáltam alátámasztani. A bizalom megszületése zenei értelemben is egyfajta megtisztulás.

Gyermekhangra, sőt gyerekszereplőkre operát írni külön tudomány. Milyen speciális szabályai vannak ennek a világnak?

A művészi igényességet sosem szabad és nem is kell feladni, ugyanakkor a praktikumot némiképp szem előtt kell tartani. Ahogy másképpen írunk trombitára, mint hegedűre, úgy a gyermekhangnak is megvannak a maga sajátosságai. Ismerni kell a kényelmes légékat, a ritmikai teherbírást. Az OPERA Gyermekkarának felkészültsége egészen varázslatos: náluk a játékos naivitás olyan fegyvellemmel és profizmussal párosul, ami a felnőtt énekeseknek is becsületére válna.

Egyetlen, viszonylag rövid felvonásban gondolkodott. Ez a sűrítettség a mai generáció felgyorsult tempójának szól?

Be kell látnunk, hogy ma már nehezebb hosszú ideig lekötni a figyelmet, de a történet maga is ezt a feszességet kívánta meg. A cselekmény lineáris, tiszta, nincsenek benne olyan felesleges mellékszálak, amik indokolnák a két felvonást. Nem szeretem a túlnyújtott formákat; ebben a műben nincsenek öncélú, hétperces áriák, amik alatt a közönség óhatatlanul elkalandozna. A jelenetek pörgősek, az érzelmi mélységet pedig a sűrűség adja meg, nem a terjedelem.

A bemutató az Eiffel Műhelyházban lesz, amelynek kissé indusztriális terei első ránézésre talán távol állnak egy intim mese világtól.

Én a klasszikus barokk operaházak rajongója vagyok, amelyekbe már belépni is rituálé, de az Eiffelnek is megvan a maga energiája. Valójában bármilyen tér alkalmas az operára, ha a produkció képes odaszegezni a tekintetet a színpadra. Ha a darab unalmas, a legszebben aranyozott páholyban is elvész a figyelem, éppen ezért egy rendkívül látványos, lendületes előadást tervezünk a rendezővel, Toronykőy Attilával.

A szöveggönyvet jegyző Mechler Annával nem ez az első közös munkájuk. Hogyan kell elképzelni az alkotói folyamatot?

Kell egy alap, a szavak ritmusa és jelentése, hogy beinduljon a zenei fantáziám. Anna sorai klasszikus méltóságot és eleganciát árasztanak, ami azonnal megadta a mű alaphangját. Persze az alkotási folyamat során előfordulnak finomhangolások, de alapvetően a librettó az, amire a zenét ráépítem.

Úgy tűnik, kevés zeneszerző mer ma a legfiatalabbaknak operát írni. Mennyire tartja hiánypótlónak a művét a hazai kortárs szcénában?

Valóban kevés ilyen alkotás születik, de nem hiszem, hogy ez elsősorban a zeneszerzőkön múlna. Egy új opera bemutatása ma hatalmas anyagi kockázat és költség, amit kevés színház vállal. Rengeteg jó darab heverhet a fiókok mélyén, mert nincs meg a forrás a színpadra állításukhoz. Ezért is nagy dolog, hogy az OPERA teret ad az ilyen kezdeményezéseknek. Gyerekeknek írni talán még többet is jelent, mint a felnőtteknek, hiszen mi vagyunk felelősek azért, hogy a következő generáció megszereti-e ezt a műfajt, vagy örökre idegen marad tőle.

Hol helyezkedik el ez a mű az életművében, és merre tart most?

Az operairás nálam mindig „szerelemgyerek”. Ez a negyedik operám, és minden egyes bemutatót ünnepként élek meg. Jelenleg már egy teljesen más világban járok: Molnár Ferenc *Játék a kastélyban* című darabjából készítünk vígoperát Müller Péter Sziámival. Igaz, olyan világot élünk, ami nem éppen a felhőtlen kacagásnak kedvez, de hiszek abban, hogy egy humorral átszőtt, önironikus darabbal visszacsalogathatjuk a derűt és az empátiát a nézőtérre. ○

Herend
200

HEREND PORCELÁN
TRADÍCIÓ-INNOVÁCIÓ

Viktória
H-8440 Herend, Kossuth Lajos utca 135.
Tel.: +3688 523 223

Porcelán Palota
H-1051 Budapest, József nádor tér 10-11.
Tel.: +3620 241 5736

Belvedere
H-1061 Budapest, Andrássy út 16.
Tel.: +361 374 0006

Hadik
H-1014 Budapest, Szentháromság utca 5.
Tel.: +361 225 1051

Mind így csinálják?

Szerző: Várhegyi András

Május közepén *kortárs olvasatban érkezik* az Eiffel Műhelyházba Mozart kései vígoperája, a *Così fan tutte*. Székely Kriszta fiatal énekesekkel, a darab mélylélektani rétegeit kibontva hozza közel az operát a mai nézőhöz.

○ Schnabel Zita díszletterve

○ Székely Kriszta - Fotó: Wertán Botond

Mozart az operai repertoár egyik csúcspontja, akinél a zene rendkívül pontosan kijelöli a kereteket. Rendezőként mennyi mozgástered marad?

Helyenként, nagyon átgondoltan lehet kicsit ironizálni, akár idézőjeleket is kitenni a cselekmény egy-egy pontján, de nem szabad teljesen szembe menni az operával. Az a rendező, aki nem tiszteli kellőképpen a zenét, végül alulmarad, és ez Mozart műveire különösen igaz. A *Così fan tutte*t rendezői szempontból kemény diónak tartom. A fő kérdés számomra az, hogyan tudjuk megmutatni azt a kort, amelyhez szólni szeretnénk, hogyan lehet a szerelem „tesztelését” és a rászédés motívumát a mai viszonyok között értelmezni, és közben mélyebben megragadni a szereplőkben zajló lelki folyamatokat.

A *Così fan tutte*t a 19. században erkölcsstelennek tartották, sokáig nem játszották, később új librettókkal próbálták „megjavítani”. Szerinted ma hogyan tud érvényesen megszólalni?

Két dolog érdekel ebben a darabban leginkább. Egyrészt rimelőnek találok a mai világ működésére azt az identitáskrizist, amelyen a szereplők is átmennek, miközben folyamatosan cserélgetik a személyiségüket egymás – és saját maguk – előtt. Az online tér ma kiválóan alkalmas felületet kínál ehhez. Az emberek életük során rengeteg különféle identitáson mennek keresztül, más stílusokat próbálnak ki izlésben, öltözködésben, életformában. Ebben nagyon erősen érzem a saját kapcsolódásomat is a történehez. Másrészt szeretném behozni az online világra jellemző randikultúrát is. Ahogy a darab végére minden kiderül, és visszarendeződnek a dolgok, úgy a való életben sem kell feltétlenül megijednünk attól, ha mindent megtudunk a másiktól. Néha éppen akkor indul el valami két ember között, ha ledőlnek a falak.

Az opera meglehetősen sarkos kritikát fogalmaz meg a női nemmel szemben, ez mai szemmel nézve akár provokatívnak is tűnhet. Te mit szeretnél elmondani ezzel a történettel?

Az én kiindulópontomból nézve a darab elsősorban a szereplők önazonosságának instabilitásáról szól, beleértve a férfiakat és a nőket is. Nem szabad arra kihegyeznünk az előadást, hogy az egyik nem ilyen, a másik pedig olyan. Ha kritikát fogalmazunk meg, akkor azt mindkét nem irányában meg kell tennünk. Én leginkább az elveszettségről szeretnék beszélni. Különösen izgalmas számomra, ahogy a szereplők változnak, nemcsak a ruháik révén, hanem valahogy belülről is, ahogyan fokozatosan elkezdnek máshogy viselkedni. És persze ott van az opera végén ez a különös, kissé kicsavart happy end, ennek is érdemes megkeresni az értelmét.

Legutóbb 2021-ben, a *Hoffmann meséit* rendezted az OPERA felkérésére, akkor az Erkel színpadán. Milyen tapasztalatokat tudsz most beépíteni a *Così fan tutte* színrevitelébe?

Minden operarendezés után megfogadom, hogy a következőnél még mélyebben beleásum magam a zenébe. Ezt most is így érzem, és ez valószínűleg mindig így lesz, mert az ember sosem éri be azzal, amit már elért. A Hoffmann más típusú terhelést jelentett: nagy léptékű, sokszereplős, nagykórusos előadás volt. Ez most egy jóval intimebb, inkább műhelyjellegű munka. A neves operaénekes Kovács István mellett fiatalokkal, főleg pályakezdőkkel dolgozom majd, ami egészen másfajta energiákat hoz.

Az Eiffel Műhelyház atmoszférája eltér a hagyományos operaházakétól. Hogyan befolyásolta ez, hogy hová helyezd a cselekményt?

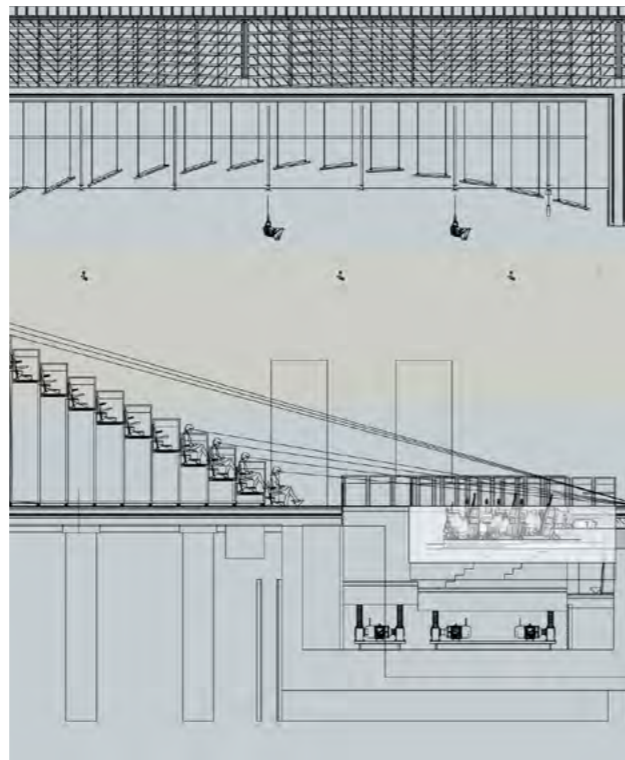
Az online világ irányába indultunk el, nagy kivetítőkkel szeretnénk megidézni ennek a közegnek a szemfényvesztését és trendiségét, szinte már a túlzásig fokozva. Egymásnak ütköztetjük a hétköznapi létezést és azt a képalapú, virtuális valóságot, ahol ma már a mindennapjainkat szervezzük és éljük. Ez az elgondolás nagyon jól illeszkedik az Eiffel nyers, ipusztériális teréhez.

Szerinted az életkor hogyan árnyalja ennek a történetnek az értelmezését?

Én ezt az anyagot elsősorban a fiatalsághoz és az erre a korosztályra jellemző bizonytalansághoz kötöm. Ebben az életszakaszban az ember még azt érzi, hogy mindig lesz jobb, még bármi megtörténhet. Aztán egyszer csak mintha elmúlnának körülötte a lehetőségek, és ott marad egyedül. Innen válik igazán érdekessé Don Alfonso figurája is, hogy ő valójában honnan beszél, mi az az állapot, ami miatt beleavatkozik ezeknek a fiataloknak az életébe. Ez nála inkább életismeret vagy már valamiféle életuntság? Vagy csak meg akarja mutatni nekik, hogy az élet nem olyan egyszerű, mint gondolják?

A darab valamennyi szólista számára különleges feladat mind zenei, mind pedig a színészi megvalósítás tekintetében. Milyen instrukciókkal tudod legjobban segíteni az énekeseket?

Az énekesek gyakran vágnak arra, hogy olyan rendezőkkel találkozzanak, akik a zenei színházon kívülről érkeznek, mert másfajta formanyelvet hoznak. Én nagyon szeretek operaénekesekkel dolgozni, rendkívül nagy teherbírásiuk és nyitottak. Az opera önmagában is nagyon abszurd forma, hiszen ha belegondolunk, a szereplők végig énekelnek benne. Ehhez képest a színészi jelenlét szükségszerűen mást követel. Számomra az az igazán izgalmas kihívás, hogy azt a többletet,

○ Schnabel Zita dizájnterve

amit a zene kifejez, ne duplázzuk meg a színpadi játékkal, hanem inkább ellenpontosozzuk vagy új helyzetbe emeljük. Tulajdonképpen az érdekel, hogy ezeket a zenei „túlzásokat” valahogy más irányba toljuk el.

A katonához képest itt másfajta közönséggel kerülsz párbeszédbe. Ez hogyan hat a munkádra?

A kortárs színdarabokat a hazai operaközönség lassabban fogadja el, ehhez idő kell. Éppen ezért tartom fontosnak azt az ambíciót, ami az OPERA művészeti vezetésében megfogalmazódott, hogy az Eiffelben helyet kapjanak kísérletezőbb előadások, és olyan alkotók is, akik nem az operarendezés hagyományos narratívájában nőttek fel. Ebből a szempontból ez a helyszín számomra nagyobb szabadságot jelent. A fejemben egy vagány, fiatalos rendezés körvonalazódik. A Hoffmann esetében voltak, akiknek hiányzott a korhű megközelítés, számomra azonban ezek túlságosan muzeális megoldások lennének. Persze, ha valahova engem hívnak rendezni, akkor valószínűleg számítanak arra, hogy mit képviselvek majd. ○

EIFFEL
EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

MVM
PIKOLÓPROGRAM

Tóth Péter – Mechler Anna
A Szépség és a Szörnyeteg

MESEOPERA SZÜNET NÉLKÜL, MAGYAR NYELVEN, MAGYAR ÉS ANGOL FELIRATTAL

Rendező TORONYKÓY ATTILA

Szörnyeteg PAPP BALÁZS
Merkantil FÜLEP MÁTÉ

Magda, a legidősebb lánya MELKOVICS LORETTA / BEDE LINA ZSÓFIA
Léna, a középső lánya CSÁNYI PANNA / TURI JOHANNA
Viola, a legkisebb lánya GÁBOR LUCA / TURI BRIGITTA

Karmester HAJZER NIKOLETT

Közreműködik A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS GYERMEKKARA

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

ŐSBEMUTATÓ 2026. MÁJUS 9., EIFFEL MŰHELYHÁZ

Díszek és mélységek

Szerző: Filip Viktória

Szent István uralkodása kiragyog a magyar történelemből, tettei máig meghatározzák identitásunkat. Regnálása azonban számos konfliktussal volt terhelt, élete alkonyát fia halála árnyékolta be. A magyar államalapítás 1025. évfordulója alkalmából az OPERA *elkészítette koronázási palástjának másolatát, valamint lemezre vette az István király című operát*, amely utolsó éveit és belső vívódásait jeleníti meg.

○ A koronázási palást másolata az Aranykor: Beethoven koncert alatt, 2026 - Fotó: Berecz Valter

Hogyan találkozik a színpad világa és a nemzeti emlékezet? Videónkból kiderül!
Forrás: Opera Café

Csodával határos, hogy az aranyzárral hímzett, sérülékeny bizánci selyemből készült palást túlélte csaknem ezer évet, benne a történelem számos viharát. Az 1848-49-es szabadságharc után egy vasládában ásták el Orsovánál a többi koronázási jelvénnel együtt, és csak négy évvel később került elő az akkor már teljesen rozsdás és beázott ládából. A II. világháború alatt Ausztriába menekítették, majd amerikai kézre került, és csak 1978-ban hozták haza Magyarországra. A páratlan szépségű, részletgazdag textilalkotás számos művészt meghihletett: Rieger Tibor szobrászművész például bronzból készítette el újraértelmezését, amely a budai várban tekinthető meg. A palást jelentőségét jól mutatja, hogy néhány éve szenzációként hatott egy darabkájának előkerülése. A Ferenc József 1876-os koronázása alkalmából végzett átalakításkor levágott pár centis, igazgyöngyökkel kivarrt részt aukción értékesítették több mint 21 millió forintért, azonban a tárgy védett jellege okán a Nemzeti Múzeum eltávolítási jogával, így végül az intézményhez került.

Mivel a koronázási miseruhát, amelyből később a palást készült – és amely minden magyar király vállán ott volt, egészen a 20. századig –, maga Szent István és Gizella rendelkezte meg 1031-ben, személyükhöz biztosan köthető, legértékesebb nemzeti ereklyenként őrzik a Nemzeti Múzeumban. Azonban a palásttermet jelenleg felújítják, terét és a hozzá kapcsolódó kiállítást modernizálják, így a palástot a múzeumon belül egy másik, nem látogatható, védett helyre vitték. Ez a történet illeszkedik az OPERA azon elhatározásához, miszerint az államalapítás 1025. évfordulója előtti tisztelegsként elkészíti, majd eladományozza a palást másolatát. A Nemzeti Múzeum mellett több helyszín is kapott példányokat 2026 első hónapjaiban: Székesfehérvár, mint koronázási székhely, ahol a bazilika látogatóközpontjában, a

koronázási jelvények másolatainak társaságában helyezték el, és a magyar kultúra napjától látogatható, továbbá a Parlament, a budapesti Szent István-bazilika, ahol a Lovagteremben állítják ki, és Veszprém is, ahol az eredetét is varrták.

Az OPERA műhelyeiben készült palástok nem hivatalos másolatok, nem replikák, hanem demonstrációs tárgyak, amelyek azt mutatják meg, milyen lehetett a palást látványa akkor, amikor ezer éve elkészült. „Az előkészületi munkát 2025 áprilisában kezdem Kollár Csilla művészettörténész-főmuzeológus segítségével. Az általa küldött szakvélemény útmutatása alapján és szakmai egyeztetésünk után kezdődhetett el a folyamat. Egyetlen palást elkészítése csaknem hatvan munkaórát igényel” – mondja Weigand Livia jelmezkészítési osztályvezető-helyettes. A palást mintáját printeléssel vitték át az anyagra, amelyet ezért három részre kellett vágniuk. A grafikai munkákat Rományi Nóra és Merencsics Tibor, a textil festését Földvári László és Bodor Bianka festőművészek, a varrást a férfi jelmezműhely munkatársai végezték. A palástot Benedek Attila főjelmezsabász szabta, festés után összeállította, és le is igazította; Császár Sándor, Magó Katalin jelmezkészítők pedig megvarrták és kibélelték. A gallér gyöngyözése Buda Noémi, a kalaposműhely munkatársának keze munkáját dicséri. Minden palást mellé kivilágított tárló is jár, amelyet szintén az OPERA műhelyei biztosítanak.

Hasonlóan precíz előkészítés és kivitelezés jellemzi Erkel Ferenc *István király* című, utolsó operájának lemezre rögzítését. Az énekesek már tavaly novemberben elkezdték a betanulást a produkció karmesterével, Dénes Istvánnal. „A zenekar és a kórus is rendkívül felkészült, így optimistán tekintek a kétnapos felvétel elé” – mondta a dirigens, akit a stúdióba vonulást megelőzően kérdeztünk.

A Liszt Ferenc-díjas karmester, Örökös tag szerint ez az opera teljesen más jellegű, mint a *Bánk bán* vagy a *Hunyadi László*. „Német hatásokat mutat: olyan hőmpölygő, nagy zenei ívek találhatóak benne, mint Wagnernél, tannhäuseri és parsifali dimenziókról van szó. Ez egy nagyszabású remekmű, nagy együttesekkel és kórossal. Amikor Imre herceg menyasszonya, a horvát királynő megjelenik az udvartartásával, továbbá a táncosokkal, kardnyelőkkel, struccokkal, az az *Aidában* is látható pazar bevonuláshoz hasonlítható. Ne feledjük, hogy 1885-ben mutatták be a darabot, a kiegyezés után szűk húsz esztendővel! Ebben az időben az Osztrák-Magyar Monarchia a fénykorát élte, annak minden pompájával, gazdagságával, perspektívájával. Nem tudom megmondani, hogy Erkel maga írta vagy fiával, Erkel Gyulával közösen dolgoztak a művön, de az biztos, hogy rendkívül jól megkomponált, tökéletes hangszerelésű, zeneileg egységes darabról van szó” – fejt ki a karmester.

Mint megtudtuk, nem egyben veszik fel az egész operát, és nem is követik a mű kronológiáját. Először az első, majd a második nagy finálé, utána az első kép következik, és a szereplők számát tekintve fogyó sorrendben a többi rész. Tizenkét percnél nem hosszabb zenei tömböket rögzítenek, amelyek a kórus köré csoportosított jelenetekből állnak. „Csurgó Tamás hangmérnökkel dolgozunk együtt a felvételen és az utómunka során is – mondja Dénes István. – A darab cselekménye igazi operai szüzsé: az idősebb István elhatározza, hogy kiházasítja a fiát, de Imre mélyen vallásos, és elkötelezte magát a szerzetesi életmód mellett. Mindez a horvát királynő, Crescimira számára csak a nászéjszakán derül ki, ezért bosszút esküszik. A trónkövetelő Orseolo Péter mérget ad a lánynak, hogy keverje bele a férje italába. Imre meghal, amibe István király szinte belerokkan, ráadásul neki a pogányokkal is

○ Dénes István karmester - Fotó: Kummer János

harcolnia kell. Óriási jelenetben, zeneileg egyedülálló módon ábrázolják, amikor a hadúr, a pogányok istene és a keresztény isten harcol egymással. Ekkor megjelenik István: »Megálljatok, fegyvert le, béke legyen!« – kiáltja. Ledönti a pogány hadúr oltárát, majd mindenkinek királyi kegyelmet ad. A megbocsájtó szeretet hatja át a művet, ami nagy kincs, érdemes újrafelfedezni!”

Ahogy az OSZK Copia elnevezésű tartalomszolgáltatási felületen is megéri böngészni, mert a Magyar Állami Operaház és az Országos Széchényi Könyvtár együttműködésének köszönhetően az István királyhoz kapcsolódó, több mint tízezer oldalnyi forrásanyag, azaz a mű autográf partitúrája, a Nemzeti Színház és az Operaház játszópéldányai, a műhöz kapcsolódó különálló betétszámok, valamint az ősbemutató dokumentumai is megtalálhatók itt. A projekt mindkét szalon tovább folytatódik: az OSZK-ban az ott őrzött teljes Erkel-gyűjteményt szeretnék digitalizálni, az OPERA pedig jövőre a *Sarolta* című operát tervezi lemezre venni, amely a már elkészült teljes *Bánk bán* és *Hunyadi László* című operákat, a *Dózsa György* és a *Bátori Mária* kivonatát, valamint az *Erzsébet* második felvonását követi. A dalszínház célkitűzése, hogy Erkel Ferenc teljes életművét 2033-ig, a zeneszerző első dirigálásának 200. évfordulójáig rögzítse és hozzáférhetővé tegye. ○

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

Wolfgang Amadeus Mozart COSÌ FAN TUTTE

VÍGOPERA KÉT FELVONÁSBAN, EGY SZÜNETTEL,
OLASZ NYELVEN, MAGYAR ÉS ANGOL FELIRATTAL

Rendező SZÉKELY KRISZTA
Guglielmo DOBÁK ATTILA
Despina KAPI ZSUZSANNA
Fiordiligi MEGYIMÓREZ ILDIKÓ
Don Alfonso KOVÁCS ISTVÁN
Dorabella KÁLNAV ZSÓFIA
Ferrando PÁL BOTOND
Karmester TÖRÖK LEVENTE

Közreműködik A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

BEMUTATÓ 2026. MÁJUS 15., EIFFEL MŰHELYHÁZ

Fotó: Nagy Attila

Ha szeretnének még többet megtudni a Keleti éj szezonról, kattintsanak ide!
Forrás: Opera Café

Nem álom

Szerző: Filip Viktória

Ismét szellemi utazásra hív az OPERA, mégpedig a mesés Kelet birodalmába. **A 143. évadban látható félezer előadás** azonban jóval több ennél: a Kodály-centenárium kiemelt szerepe mellett a Magyar Nemzeti Balett rekordszámú előadásra készül, és az intézmény olyan terek megnyitását tervezi, ahol az opera új dimenzióba lép.

„A Magyar Állami Operaház jelentős szerepet tölt be Magyarország kulturális életében. Az Operaházat felépítő elődeink bebizonyították, hogy a magyar emberek képesek olyan értéket létrehozni, ami európai vagy akár világviszonylatban is

egyedülálló és meghatározó. Ez ma sincs másként. 2025-ben csaknem 350.000-en látogatták meg az Andrássy úti Ybl-palotát. Az intézmény látogatószáma megnégyszereződött 2020 óta, és saját bevételei is jelentősen nőttek, ami hozzájárul ahhoz,

hogy önálló forrásból is finanszírozzanak fejlesztéseket” – világított rá Novák Irén művészetért és közösségi művelődésért felelős helyettes államtitkár az évadismertető sajtótájékoztatóján. Ezek közé a beruházások közé tartozik az OperaSafe néven megnyíló OPERA Emlékgyjűtemény, a Rooftop OPERA elnevezésű, a Hajós utcai Simándy épület tetőteraszára tervezett gasztronómiai szolgáltatás és az Eiffel Műhelyház 1000 fős ültetett, elsősorban könnyűzenei, crossover- és jazzprogramoknak helyet adó koncerttermének kivitelezése, Eiffel HangÁR elnevezéssel.

„Egy színház évadában a legfénylőbb pontokat a bemutatók jelentik még akkor is, ha repertoárszínházként nem ezek száma, mérete a legfontosabb, hiszen a repertoár-ra is nagy hangsúlyt kell fektetni” – mondta dr. Ókovács Szilveszter főigazgató. A tizenkét premier közül kiemelkedik Kodály *Háry János*ának új rendezése a mű operaházi ősbemutatójának százéves évfordulóján. A daljátékot az OPERA Gyermekkara is újragondolja *Háry Jancsika* (MVM Pikoló Program) című produkciójában. A *Salome* kortárs rendezést kap, míg ősbemutatóként Bella Máté *Passióját* tűzik műsorra. Delibes *Lakmé* című operája 1959 óta nem szerepelt az OPERA repertoárján. Az előadás dumaszínházi elemekkel, az Opera Gyros keretében látható. Új sorozat az Opera IC audiofil is, amely koncertszerű előadásokat jelent a vasfüggöny előtti, kedvező akusztikai környezetben, olyan különleges fellépőkkel, mint például Plácido Domingo. Anna Netrebko is újra Budapestre látogat: teljes színpadi szerepben tűnik fel a *Bohémélet* Mimijeként. Folytatódhatnak a zenekari koncertek, a dalestek, a gyermek- és ifjúsági előadások is.

Almási-Tóth András, az OPERA művészeti igazgatója kiemelte, hogy a *Trubadúr* premierjénél megtartják a *Lohengrinnél* már

bevált, magyar és külföldi énekesekre építő szereposztást, mert „inspiratív kétféleképpen dolgozni egy művön, illetve bevonni más színházi kultúrából érkező művészeket. Ezt a hagyományt szeretnénk megtartani”. A Genfi Nagyszínházzal újabb együttműködésben létrejövő *Pillangókisasszony*-bemutató érdekessége, hogy a rendező, Barbora Horáková – Calixto Bieito asszisztense – a mű női aspektusait emeli ki.

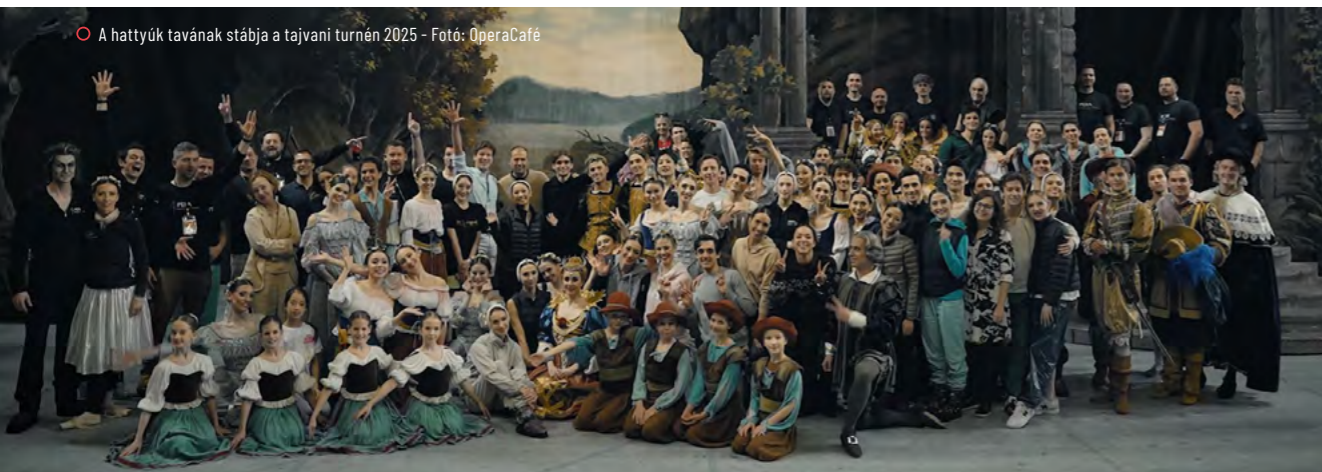
Solymosi Tamás balettigazgató nemcsak a jövő évad rekordmennyiségű, 148 előadásáról számolt be, hanem arról a szintén jelentős adatról, amely a Magyar Nemzeti Baletthez jelentkező művészek számát írja le. „Európa legklasszikusabb együttese vagyunk, amely nagy motiváció a táncosok számára. A februári próbatáncunkra 1400-an jelentkeztek” – mondta. A következő szezon különlegessége, hogy *A diótörőn túl* *A hattyúk tava* is nagy szériában lesz látható, számos, modern koreográfia mellett.

A jelentős látogatószám a különböző kedvezményeknek is köszönhető: a szabadbérlet 35%, a Törzsutas bérlet és a diákjegy 50%, a főpróbák és az Opera IC audiofil sorozat 75%, a magyar vonatkozású előadások közül jól pár 50% megtakarítást jelent, családi kedvezmény is igénybe vehető, az OPERA Hűségprogramjába regisztráltak pedig további engedményeket kapnak. Dr. Főző Virág főigazgató-helyettes elmondta: „Fontosnak tartjuk a társadalmi felelősségvállalást, ezért következetesen vagyunk abban, hogy a családok, a gyerekek és a fiatalok megfizethető áron jöhessenek el hozzánk, valamint mindenki a saját korcsoportjához mért és célzott élménnyel térhessen haza. Arra biztatjuk mindenkit, hogy olvassa a honlapot, ahol minden friss információ megtalálható, és járjanak nyitott szemmel, mert komoly kedvezményi kör az, amelyből válogatni lehet!”

Az Opera Cafében tárulnak fel a backstage-titkok

Szerző: Kondor Kata

Tízéves évfordulójához érkezett az Opera Café: *a műsor 2016 óta ragadja magával* a televízió képernyőjén vagy az interneten mindazokat, akik szeretnék többet megtudni az opera vagy a balett világáról. Ruttner Kata Alina főszerkesztővel néztünk vissza az eltelt időszakra.

○ A hattűk tavának stábjja a tajvani turnén 2025 - Fotó: OperaCafé

○ A hattűk tavának díszlete, Dubaj, 2025 - Fotó: OperaCafé

○ A Bohémélet szólistái a Dubaji Operaházban, 2025 - Fotó: OperaCafé

○ Fotó: Berecz Valter

A kezdetektől te vagy az Opera Café főszerkesztője. Hogyan alakult ki a műsor koncepciója?

Az Opera Café egyik alapvető célja az volt, hogy a fiatalabb generáció számára is közelebb hozza az opera és a balett világát. A televízió és a közösségi médián keresztül ezek a műfajok jóval szélesebb közönséghez juthatnak el, mint kizárólag a színpadi jelenlétén keresztül. Bár komolyzenéről és táncművészetről beszélünk, fontosnak tartottuk megmutatni ennek a világnak a kortárs, inspiráló és sokszor kifejezetten trendi oldalát is.

Milyen fontosabb változások történtek az elmúlt tíz év során?

A kezdetekkor, 2016 körül a műsor inkább egy pörgős riportmagazin formátumát követte: rövidebb, átlagosan ötperces anyagokkal és gyorsabb ritmusú megszólalásokkal dolgoztunk. Az elmúlt években azonban a médiatér és a tartalomfogyasztási szokások jelentősen átalakultak, így ma már akár 9-10 perces anyagokban is kibontunk egy-egy témát. Emellett tudatosan elkezdtünk a közösségi médiára szabott, rövidebb tartalmakat is készíteni. A riportokból 30-90 másodperces, feliratozott részletek kerülnek ki az OPERA Facebook-oldalára. Fontos irányt jelentettek ugyanakkor a hosszabb lélegzetű kulturális dokumentumfilmek is, az Eiffel Műhelyházról, az Erkel Színházról, valamint az OPERA és a Magyar Nemzeti Balett külföldi vendégszerepléseiről.

Mekkora stábbal készítitek a felvételeket?

Viszonylag kicsi, de nagyon hatékony csapattal: két szerkesztő-riporter, egy kameratechnikus, egy vágó és a gyártásvezető dolgozik a műsoron rajtam kívül. Gyorsan reagálunk az eseményekre, hogy hétről hétre aktuálisak tudjunk maradni. A hosszabb, dokumentarista jellegű filmeket általában én forgatom.

Aki nem annyira ismeri az opera műfaját, távoli világként gondolhat rá. Hogyan lehet mégis közelivé tenni?

Az opera sokak számára megfoghatatlannak tűnhet, de valójában nagyon emberi történetekről szól, és szerintem akkor válik igazán érthetővé, amikor a művészeket keresztül mutatjuk meg: kik ők, hogyan gondolkodnak egy szerepről, mit jelent számukra egy történet. Ha a nézők kapaszkodót kapnak a művekhez, akár a történeten, akár a kulisszákon keresztül, már egészen más szemmel ülnek be az előadásra.

Milyen visszajelzések érkeznek a közönségtől? Mi az, amit nagyon szeretnek?

A legnagyobb érdeklődés általában a backstage tartalmakat kíséri. Az utóbbi időben például gyakran követünk végig egy operanékest az előadás előtt: bemegyünk vele az öltözőbe, megmutatja a saját rituáléit, hogyan készül a színpadra, mit eszik, hogyan skálázik. Népszerűek azok az anyagok is, amelyek a legismertebb operákat elemzik: valaki közérthetően beszél a zenéről, a motívumokról, vagy éppen a művek dramaturgiájáról. A néző alapvetően mindenre kíváncsi, ami a közönség soraiból nem látható: mi történik előadás közben a háttérben, hogyan működik egy színház gépezete, vagy például milyen munka zajlik az Eiffel Műhelyház különböző műhelyeiben.

Hatalmas világnagyságokkal találkozhattok a műsor készítése során. Ki bizonyult különösen izgalmas személyiségnek?

Valóban, a Sztáresteken és minden olyan előadásban jelen vagyunk, ahol világhírű operaénekesek lépnek fel, így lehetőségünk nyílik arra, hogy átadjuk a gondolataikat a közönségnek. A sztárinterjúkat elsősorban Polgár Géza szerkesztő-riporter készíti.

OPERA CAFE

Többször is forgattunk például Plácido Domingóval, ami mindig különleges élményt jelentett. Anna Netrebko előadásait pedig kivétel nélkül rögzíthettük, és ott voltunk akkor is, amikor a főigazgató körbekísérte az Operaházban, így az Opera Café kameráinak segítségével a közönség vele együtt járhat be az épületet.

Említetted a külföldi turnékon készült dokumentumfilmeket. Mi a legfontosabb, amit egy ilyen utazás során meg akartok mutatni a közönségnek?

Az a leglényegesebb, hogy rávilágítsunk: ezek az utazások nemcsak művészeti események, hanem kulturális szempontból is jelentős pillanatok, hiszen ilyenkor a magyar művészek nemzetközi közegben képviselik az OPERÁ-t és a Magyar Nemzeti Balettet. Sok néző ekkor hall először erről az intézményről, és erről a társulatról. Az sem ritka, hogy akik például Dubajban vagy Tajvanon látják az előadásokat, később Magyarországra látogatnak, és felkeresik az Operaházat. Ilyen értelemben ezek az utak kulturális hidakat is építenek.

Egy idegen helyen forgatni biztosan nem egyszerű. Mi okozza a legnagyobb kihívást?

Az, ha a forgatásra kevés idő áll rendelkezésünkre. A Magyar Nemzeti Balett legutóbbi velencei vendégzereplésén például a premier előtt egy nappal érkezünk, a bemutatót rögzítettük, majd másnap már haza is indulunk. Ilyen helyzetben rendkívül fókuszáltan kell dolgozni. Kész koncepcióval érkezünk a helyszínre, tudjuk, milyen történetet szeretnénk elmesélni, és milyen kérdéseket teszünk majd fel az interjúk során. Ugyanakkor fontos a rugalmasság is, mert sokszor ott derül ki, hol van az igazán izgalmas történet. A dubaji turnén hosszabb ideig forgathattunk, lehetőségünk volt végigjárni a díszletet

a művészekkel, Gulyás Dénest vagy Horváth Istvánt követhettük.

Amikor olyan helyszíneken forgattok, mint Dubaj vagy Tajvan, mennyire befolyásolják a munkátokat a kulturális különbségek?

A különböző országokban egészen eltérő munkakörülményekkel találkozunk. Tajvanon például szigorúan szabályozták, hol és mit forgathatunk, míg Olaszországban szinte teljesen szabadon tudtunk mozogni. A közönség viszonyulása is különböző. Dubajban lenyűgöző volt az elegancia és a luxus. Sokan a legdrágább dizájnermárkákban érkeztek az operába, ami egyfajta státuszt is jelentett. Olaszországban a La Fenice színházban viszont nagyon sok huszonéves fiataalt is láttam a nézőtérén, érezhető volt, hogy az operakultúra és a balett a mindennapi élet természetes része. A forgatások során gyakran beszélgetünk a nézőkkel is. Dubajban például találkoztunk két baráttal, akik a világ számos operaházában jártak már, és még számukra is nagy élményt jelentett az előadás. A telt házakon kívül ez is fontos visszajelzés volt mindenki számára. ○

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Gioachino Rossini Olasz nő Algírban

Vígopera két felvonásban, egy szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Rendező **SZABÓ MÁTÉ**

Isabella, olasz nő **BALGA GABRIELLA / MESTER VIKTÓRIA**
Lindoro, a kedvese **VASSILIS KAVAYAS / SPENCER BRITTEN**
Musztafa, algír bej **PALERDI ANDRÁS / KISS ANDRÁS**
Elvira, a felesége **FENYVESI GABRIELLA REA / SZEMERE ZITA**
Zulma, a bizalmasa **HEITER MELINDA / ORTAN VIVIENNE**
Taddeo, Isabella kísérője **SÁNDOR CSABA**
Haly **KÓSA LŐRINC**

Karmester **HALÁSZ PÉTER**

Közreműködik **A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS ÉNEKKARA,**
valamint **A MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM HALLGATÓI**

2026. MÁJUS 23-TÓL, OPERAHÁZ

Karöltve

Szerző: Pallós Tamás

Már évtizedekben számol, miközben még bőven a pályafutása zenitjén jár. Az évad kitüntetettjei közül ezúttal a Magyar Állami Operaház Énekkarának Kamaraművésze, a basszus szólamban éneklő Nagy Dávid vont gyors mérleget a *megtartó kóruslét szépségeiről*, nehézségeiről, a zene közvetítésének és továbbadásának felelősségéről.

○ Kolonits Klára és a férfikar - Lohengrin, 2025 - Fotó: Berecz-Valter

A Gyermekkarból nőtt ki, vagy felnőttként csatlakozott az OPERA kórusához?

Korán kezdtem, rendhagyó módon. Többgenerációs operai családom van. A nagymám kórustagként, az édesanyám korrepetitorként dolgozott a dalszínházban. A '84-es tablón mindhárman rajta vagyunk, én még po-

cakban. Csonka család voltunk, az édesapám nem velünk élt. Akkoriban a nyári üzemszünet tele volt turnékkal, az édesanyám pedig nem szeretett volna hosszú hetekre a nagyszülőkre hagyni, ezért gondolt egy merészet, és az akkori karigazgató, Szalay Miklós engedélyével tizenhárom-tizennégy évesen kivitt egy többhetes németországi vendégjátékra, és -

○ Fotó: Nagy Attila

még hármas bariton hanggal – beállhattam a *Fidelio* kórusába. Beethoven szerencsére pokoli magasra írt mindent; nekem akkor az kényelmes volt, ma már kevésbé. A katonakarba viszont nem válogathattak be, mert nem voltam elég magas. A jelenlegi felettesem, Csiki Gábor karigazgató sem tett be az új *Fidelio*-előadás katonái közé – úgy látszik ez hagyomány, pedig már belenőttem! (nevet)

Mikor és mivel indult „hivatalosan”?

2005-ben kerültem be a kórusba. Bár akkor nem volt csoportos felvétel, ha jól emlékszem, harmadmagammal vettek fel. Először Verdi *Requiemjében* énekeltem, az első igazi színpadi fellépésem pedig az *Aidában* volt.

Egy nagy létszámú, magas színvonalon működő, igencsak elfoglalt együttes tagja. Hogyan képzeljük el a mindennapjaikat: ez egy családias jellegű, jó kedélyű társaság vagy inkább egy fegyelmezett művészi „érdekszövetség”?

A vidámság és a családiaság most is jelen van, de a létszám valóban nagy, a kórusok pedig mostanra kicsit elszakadtak egymástól. Belépett egy fiatalabb, harminc körüli generáció, én pedig a két nemzedék közé kerültem. Az igazi társaságom az ötven feletti, hiszen közöttük nőttem fel. Az elmúlt nyolc évben külön kezelték az Erkel Színház és az Operaház énekkarát; a két társaság mostanában kezd igazán összekovácsolódni, egy csapattá válni. A beosztásunk szoros, vannak különösen terhelt időszakaink, amikor jóformán csak aludni járunk haza. A december és a karácsony környéke – elsősorban a *diótörő*-sorozat miatt – lazább; tavasszal, húsvét előtt és után viszont egyre több a fellépés. Idén többek között a *Carmina Burana*, a *Parsifal*, a *Parasztbecsület*, bemutatóként az említett *Fidelio* okán.

A kórus, illetve a basszus szólam szempontjából melyek a kedvenc művei?

A mostanában játszott darabok közül a *Carmina Burana* mind technikailag, mind megnyitóság tekintetében jelentős és jó feladat. Az évad legnagyobb próbatétele azonban kétségtelenül a *Lohengrin* volt. A *Parsifal* annak, aki keresztény érzelmű – én református vagyok – „külön polc” a repertoárban; nem tudom megérintettség nélkül énekelni. Személyes kedvenceim közé tartozik *A bolygó hollandi*, Puccinittól a *Tosca*. Rajongok a *Pikk dáma*ért, jó a toroknak; és az orosz vonalon maradvá nagyon szerettem a *Borisz Godunov* is.

Milyen érzésekkel fogadta a kamaraénekesi címet?

Meglepett. Ha nem tévedek, ezen a téren én vagyok az eddigi legfiatalabb kitüntetett. Természetesen nagyon megható, hogy Gábor engem választott, jólesik a figyelem. Ezzel a díjjal nem pusztán az előző szezonban nyújtott teljesítményemet ismerték el, hanem az elmúlt húsz év munkáját.

A gyermekeit bevonta már a műfaj szeretetébe? Követhetik Önt?

Énekesi szempontból nem tudom, zenészként bízom benne, hogy igen. A feleségem ugyancsak az OPERÁ-ban dolgozik, a zenekarban játszik. Két óvodás és két iskoláskorú gyermekünk van. Lia jól zongorázik. Annak idején én is azzal kezdtem. Ő most fog áttérni a kűrtre. A legidősebb lányom, Blanka második éve klarinétot tanul. Várjuk, hogy az óvodások milyen hangszert választanak. Barátkoznak a műfajjal, néha jönnek is velem, de a korai operaméregzéstől igyekszem megkímélni őket. Énekelni még bőven ráérnek. ○

A nagyrabecsülés jele

Több módon ismerhetik el egy művész munkáját: tapssal, rajongással, újabb és újabb megbízásokkal – és természetesen díjakkal. A Magyar Állami Operaház számos művészt és munkatársát, valamint az intézményhez kötődő több művészt emelték ki így módon március 15. alkalmából.

○ Szilfai Márta - Fotó: magánarchívum

○ Gyöngyösi Levente - Fotó: Raffay Zsófi

○ Kákay István - Fotó: Kummer János

○ Kállai Ernő - Fotó: Ligeti Edina

○ Kerényi Miklós Dávid - Fotó: Rákossy Péter

○ Mester Viktória - Fotó: magánarchívum

○ Rajna Martin - Fotó: Nagy Attila

○ Sáfár Orsolya - Fotó: Raffay Zsófi

„Tapasztalat és intuíció útján próbálok meg ráérezni, hogy melyek azok a művek, amelyek közel engedhetek magamhoz, és melyek azok, amelyek előadásával érdeemes volna még várnom. Felmérem a darab szellemi, zenei és technikai követelményeit, melléveszem az ambíciómat, és hozok egy döntést” – nyilatkozta az *Opera Magazin* korábban **Rajna Martin**, az OPERA első karmestere, aki Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült. **Sáfár Orsolya** szoprán – akinek pályaválasztásában szintén nagy szerepe volt a kíváncsiságnak és a megérzéseknek, és **Kerényi Miklós Dávidot** – aki szerint meg kell tanulni büszkének lenni arra, amit elértünk – is ezzel a díjjal jutalmazták, ahogy **Mester Viktória** mezzoszoprán és **Kákay Istvánt**, a Magyar Állami Operaház főigazgatói tanácsadóját, korábbi műsorigazgatóját is. Kossuth-díjat kapott **Gyöngyösi Levente**, aki *A Mester és Margarita* című opera-musical ősbemutatója, illetve az *István, a király* rockopera szimfonikus zenekari változata révén is kötődik az intézményhez.

Két táncművész Magyar Érdemrend Tisztikereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült: **Borsa Miklósné Sebestény Katalin**, a Magyar Táncművészeti Egyetem professor emeritája, a Magyar Állami Operaház korábbi címzetes magántáncosa és balettmestere, valamint **Fodorné Molnár Márta** a Magyar Táncművészeti Egyetem rektora, a Magyar Nemzeti Balett korábbi címzetes magántáncosa.

Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését kapott **Radziush Mikalai**, a Magyar Nemzeti Balett magántáncosa és **Szemere Zita** koloratúrszoprán, akikben az is közös, hogy gyerekként egyikük sem akart művészi pályára lépni, de végül ebben a hivatásban találták meg önmagukat.

A táncművész egy tanácsot is adott a fiataloknak a lap korábbi számában: „ha kiderül, hogy meg tudod csinálni, ha látszik, hogy jó vagy ebben, tedd ezt, mert ez egy gyönyörű hivatás! Érdemes és jó érzés ebben a világban létezni.”

Taraszoza Katerina, a Magyar Nemzeti Balett táncművésze Magyar Bronz Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült, míg **Héja Domonkos** karmester Magyarország Érdemes Művésze díjat vehetett át. Jászai Mari-díjat kapott **Kiss Diána**, a Budapesti Operettszínház színművésze, a Magyar Állami Operaház operaénekesje. Harangozó Gyula-díjjal jutalmazták **Medvecz József Sándor** balettmestert, a Magyar Táncművészeti Egyetem művész-tanárát, a Magyar Nemzeti Balett korábbi címzetes magántáncosát.

„Koncertmesternek lenni hivatás, egyben folyamatos tanulás. Igyekszem nyitott lenni és minden segítséget megadni a kollégáimnak, és minél harmonikusabbá tenni a különböző dirigensekkel való együttműködést” – mondta korábban **Kállai Ernő** hegedűművész, a Magyar Állami Operaház Zenekarának első koncertmestere, aki immár a Liszt-díj büszke tulajdonosa. Ezt az elismerést vehette át **Szilfai Márta** énekművész, a Budapesti Operettszínház énekmestere, korábban a Magyar Állami Operaház magánénekesje is. A kitüntetéseket Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter adta át a Pesti Vigadóban. ○

Tavaszi csúcstalálkozó

Szerző: Jászay Tamás

Áprilisban és májusban a *Sztárestek zongorával* sorozatában egy-egy olyan énekes lép, illetve lépett az OPERA színpadára, akik **ma a nemzetközi operajátzás élvonalát képviselik**. Nadine Sierra és Michael Volle két külön generáció, két különböző hangfaj, két eltérő zenei kultúra – mégis közös bennük a szakmai igényesség és az a különleges tudatosság, amivel a zene felé fordulnak.

Nadine Sierra pályája szinte tankönyvi példája annak, hogyan válhat egy ígéretes tehetségből világsztár. Az amerikai szoprán korán reflektorfénybe került: másfél évtizede megnyerte a Metropolitan Opera National Council Auditions nagymúltú versenyét, és hamarosan a New York-i Met színpadán találta magát. Az áttörést Gilda és Lucia szerepe hozta meg számára, majd sorra érkeztek a meghívások a milánói Scalától a párizsi Operán át a londoni Covent Gardenig. Repertoárjának középpontjában a bel canto és a lírai Verdi-szerepek, illetve a francia opuszok állnak, de művészi kíváncsisága messze túlnyúlik a hagyományos kereteken.

○ Nadine Sierra - Fotó: Marion Perez

Egy interjúban arról beszélt, hogy az éneklés mindig átalakítja a hangulatát és az energiáit – a zenére nem pusztán mesterséggént tekint, hanem az ideális belső áramlás kulcsaként. Másutt hangsúlyozta, hogy minden szerepében az emberit keresi, mert a közönség a technikai bravúrok helyett az érzelmi igazságra reagál. Sierra vallja, hogy a zene hidat képez az emberek között, és a muzsikusok felelőssége, hogy ezt a kapcsolatot tisztán és őszintén megőrizték.

Az elmúlt években olyan szerepekben aratott sikert, mint Violetta a *Traviatában*, Amina Az *alvajáróban* vagy Juliette Gounod operájában – mindegyik alakítását a magabiztos technika és a finom lélektani árnyalás egyensúlya jellemzi. Dalestjein különösen fontos számára a szöveg és a zenei frázis egysége. Úgy fogalmazott, hogy ilyenkor nincs hová elbújni: a hang és a gondolat tökéletes fedésben kell, hogy legyen. Budapesti műsora – francia, olasz és spanyol darabokkal – sokoldalúságának koncentrált lenyomata volt.

Michael Volle egészen más ívű pályát futott be. A kilencvenes évek óta aktív német bariton a német repertoár egyik meghatározó alakja: Bayreuth rendszeres vendége, Hans Sachs és Wotan megformálójaként pedig nemzetközi etalonná vált. A bécsi Staatsoper, a Berlini Állami Operaház és a Metropolitan Opera visszatérő művésze. Karrierje során fokozatos, tudatos építkezéssel jutott el a csúcra: a kamaraszínházi tapasztalatok, Mozart- és Verdi-szerepek után érkezett meg a nagy wagneri feladatokhoz.

Egy interjúban elmondta: a művészetre a létezésünk elemi részeként tekint – nem díszítő elem, hanem alaprég. Másutt arról beszélt, hogy egy szerepet csak akkor lehet hitelesen megszólaltatni, ha az énekes megérti annak erkölcsi és pszichológiai szerkezetét. Nem elég a hang: gondolat és fegyelem is szükséges. A monumentális operaszerepek mellett mindig ugyanolyan fontos maradt számára a daléneklés is: szerinte ez az a műfaj, ahol kíméletlenül kiderül, tud-e valaki történetet mesélni pusztán hanggal és szöveggel.

Volle Schubert-, Loewe- és Liszt-interpretációi épp ettől lesznek különlegesek: nála a dal nem „kisebb” műfaj, hanem a kifejezés esszenciája. Budapesti estje a német romantika nagy elbeszélő darabjaira épül. Olyan zenékre, amelyekben a bariton nemcsak énekel, hanem egyenesen narrátorrá válik. ○

○ Michael Volle - Fotó: Ccarsten Sander

Hazai színpadon, nemzetközi tapasztalattal

Szerző: Jászay Tamás

Világjáró karmesterünk, Madaras Gergely az Operaházban két olyan programot vezényel, amelyek nemcsak zeneileg, de dramaturgiájukban is különleges ívet rajzolnak. Beszélgetésünkben az itthoni fellépések személyes jelentéséről, Mascagni és Puccini eltérő színpadi nyelvéről, valamint arról is szó esik, *miként válhat egy operaest valóban egységes, belső feszültséggel teli zenei történetté.*

○ Madaras Gergely - Fotó: Marco Borggreve

○ Madaras Gergely - Fotó: Marco Borggreve

Ritkán vezényel Budapesten, ezért is öröm, hogy most két estén köszönthetjük az OPERÁ-ban. Miben más Magyarországon színpadra állni ahhoz képest, amikor a világ más koncerttermeiben és operaházaiban dolgozik?

Tény, hogy külföldön többet szerepelek; ebben az évadban tizenöt ország huszonhét zenekarával koncertezem. A tavaszi hónapokban viszont sokat lépek fel Magyarországon is: az Operaházon kívül a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarával, a MÁV Szimfonikusokkal, a Pannon és Kodály Filharmonikusokkal és az Anima Musicae Kamarazenekarral. Számomra a különbség nem elsősorban szakmai vagy zenei – hiszen ugyanazzal az igényességgel és kíváncsisággal állok színpadra bárhol –, inkább személyes és érzelmi. Itthon minden gesztusnak van egy többlarétege: a nyelv, a közeg, a kulturális reflexek ismerősek, és ez a zenében is megjelenik. Egy magyar zenekarral próbálni, hazai közönség előtt vezényelni olyan, mintha az anyanyelvemen beszélgetnék közeli ismerőseimmel – kulturálisan, viselkedésben, karakterben sok minden magától értetődőbb és ösztönösebb.

A Parasztbecsület előtt Mascagni *Messa di Gloria* című műve hangzott el a verista drámát megelőzően. Karmesterként mi volt a kihívás ebben a párosításban? Hogyan vezette át egy este alatt a közönséget a liturgikus emelkedettségtől a szenvedélyek tragédiájáig?

A *Messa di Gloria* és a *Parasztbecsület* párosítása különleges dramaturgiai ívet rajzol, karmesterként pedig az volt a feladatomban, hogy ne két külön darabot vezessek, hanem egyetlen estét. A mise emelkedettsége nem ellentéte a verista drámának, hanem előképe: ugyanaz az emberi szenvedély és hit

jelenik meg benne, csak más formában. A kihívás abban rejlett, hogy a mise végén ne „lezárjunk”, hanem nyitva hagyjunk egy érzelmi teret, amelyből organikusan születhet meg a dráma. Ehhez nagyon tudatos tempó- és hangszínkezelés kellett – a liturgikus fényből fokozatosan jutottunk el a földi, szenvedélyes világba.

A Parasztbecsület akkor hat igazán, ha percről percre fokozódik a hangulat. Mi az ön megfajtása a történethez? Van olyan pillanat, amire külön felhívna a hallgatóság figyelmét?

A *Parasztbecsület* valóban akkor működik, ha szüntelenül nő a feszültség, és nincs benne üresjárat. Az én kulcsom ehhez a zenei folyamatosság: minden frázisnak következménye van, minden tempó egy irányba mutat. Nem engedem, hogy a zene „megálljon”, mert a történet sem áll meg. Ez persze nem mindig egyszerű, mert egy különlegesen ismert és sokat játszott műről van szó, így az operaházi művészeknek vagy akár a közönség sok tagjának is pontos elképzelése van arról, hogyan szoktuk ezt a darabot játszani, kinek mik a kedvenc tempói az egyes áriákban, közjátékokban, zenei fordulatokban. Különösen fontos számomra a híres *Intermezzo* – paradox módon ez a legcsendesebb pont az operában, mégis itt sűrűsödik össze minden kimondatlan feszültség. Ha ez a rész valóban lebeg, de közben belül izzik, akkor a finálé tragédiája elkerülhetlenné válik.

A *Best of Puccini* első fele áriaest, a második részben pedig a [szikki] 2.0, azaz a *Gianni Schicchi* látható Toronykőy Attila rendezésében. Karmesterként hogyan fogja egybe az estét? Mi tartja össze a válogatást, hogy a közönség ne két külön műsorszámot kapjon?

A Puccini-est esetében az ív megteremtése szintén dramaturgiai kompozíció. Az áriák nem egyszerű „slágerek”, hanem karakterek, helyzetek, érzelmi állapotok sűrített lenyomatai. Úgy építem fel az első részt, mintha egy láthatatlan opera zajlana: a darabok egymásra reflektálnak, hangulatokat készítenek elő. A Gianni Schicchi ennek a világnak egy másik, ironikus tükré. Ami összetartja a programot, az Puccini színházi érzéke: az a képessége, hogy azonnal kapcsolatba lép a közönséggel. Nekünk ezt az energiát kell végig életben tartani.

Miben különbözik az ön számára Mascagni zenei realizmusa és Puccini színpadi ösztöne? Karmesterként mit kell átállítania önmagában egyik estéről a másikra?

Mascagni és Puccini között számomra a legérdekesebb különbség az, hogy Mascagni zenéje sokszor „nyers” érzelmi kitérés, míg Puccini hihetetlenül tudatosan építi fel a hatást. Mascagninál mintha egy pillanatot nagyítanánk fel, Puccininél egy egész világot látunk kibontakozni. Dirigensként ez azt jelenti, hogy Mascagninál talán bátrabban kell hagyni a zene ösztönösségét érvényesülni, míg Pucciniben nagyon precíz arányérzékre van szükség. Az átállítás inkább belső: másfajta figyelmet, másfajta kontrollt igényel a két szerző.

Mindkét műsor erősen énekközpontú. Mit kér ilyenkor a zenekartól, hogy a szólisták a legjobb formájukat hozhassák, és közben a zenekari szövet se veszítsen szint és drámát?

Az énekközpontúság számomra nem azt jelenti, hogy a zenekar háttérbe húzódik, hanem azt, hogy együtt lélegzik a szólistákkal. A legfontosabb, amit ilyenkor kérek – és a budapesti Operaházban mindig kapok is –,

○ Újév az Operaházban, 2025 Fotó: Berecz Valter

az a rugalmasság és a figyelem: minden pillanatban reagálni kell az énekesekre. Ugyanakkor a zenekari szövetnek meg kell őriznie a saját karakterét, mert az adja a dráma alapját. A próbákon sokat dolgozunk azon, hogy az árokban ülők ne csak kísérenek, hanem partnerek legyenek – különösen a verismo és Puccini esetében, ahol a zenekar szinte pszichológiai szerepet játszik.

A honlapján a *Random facts* rovatban olvastam a helyi piac meglátogatásának szokásáról. Ha Mascagnit és Puccinit egy-egy olasz étellel kellene megragadnia, mit mondana, mit kóstolunk „belőlük” Budapesten?

Ha étellel kellene leírnom őket, Mascagni számomra egy egyszerű, de intenzív ízű fogás, mondjuk, egy tökéletesen elkészített, rusztikus paradicsomos gnocchi. Nincsenek benne felesleges elemek, de minden falatnak súlya van. Puccini ezzel szemben inkább egy kifinomult, többrétegű hosszán elkészített étel, ahol az ízek egymásra épülnek, és minden részlet kidolgozott. Budapesten ebből a két világból egyszerre ízelegethetünk: az egyik a közvetlen, elementáris élmény, a másik a finoman felépített, mégis mélyen ható színház. ○

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Marius Petipa – Sir Peter Wright –
Sir Frederick Ashton / Pjotr Iljics Csajkovszkij

Csipkerózsika

Mesebalett három felvonásban,
két szünettel

Koreográfus MARIUS PETIPA, SIR PETER WRIGHT,
SIR FREDERICK ASHTON

Aurora hercegnő MELNYIK TATYJANA /
YAKOVLEVA MARIA / BECK MARIA / LEE SOOBIN
Florimund herceg HNEDCHYK VIACHASLAU /
SCRIVENER LOUIS / BALÁZSI GERGŐ ÁRMIN /
ZHURILOV BORIS
Orgonatündér ADACHI YUIKO / CSOKÁN VIVIEN /
KULIKOVA XÉNIA / JOFFRE FLORENCE
Carabosse TARASZOVA KATERINA /
CARULLA LEON JESSICA / FÖLDI LEA /
SAWATZKI AGLAJA
Florina FELMÉRY LILI / PAP ADRIENN /
WAKABAYASHI YUKI / YOSHIE ERINA
Kék madár KIYOTA MOTOMI /
TOPOLÁNSZKY VINCE / RÓNAI ANDRÁS /
BÄCKSTRÖM MATTHEUS
Fehér cica LI JINGXUAN /
OVCHARENKO STEFANIDA / SOROKINA NADEZHDA
Csizmás Kandúr GENET SACHA /
BARBIERI RAFFAELLO / KOVTUN MAXIM
Piroska KOSYREVA DIANA / SOLOMON THÉA /
BARBAGLIA MATILDE NOEMI
Farkas MASSARA LUCA / MELNYIK VLAGYISZLAV /
MOLNÁR DÁVID

Karmester DAVID COLEMAN

Közreműködik A MAGYAR NEMZETI BALETT,
A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA,
valamint A MAGYAR NEMZETI BALETTINTÉZET.

BALETT

MAGYAR NEMZETI BALETT
HUNGARIAN NATIONAL BALLET

2026. JÚNIUS 6-TÓL, OPERAHÁZ

Ebben a videóban megtekinthetik, hogyan fest az épületlátogatás és a rövid koncert a látogatók és a fellépők szemszögéből. Kattintsanak!
Forrás: Opera Café

A túrázás élménye

Szerző: Filip Viktória

Képzeljünk el évi 170.000 látogatót, akit naponta 8-10 főnyi idegenvezetői csapat kalauzol 7 nyelven. A karácsonyi és a nyári időszakban szinte bábeli a hangulat az Előcsarnokban az épületbejáró túrára várakozók tömött csoportjaiban, akik a program végére elcsendesednek, és átszellemülten hallgatják a rövid koncertet. Az Operaház az operák és balettek otthona, egyben *az egyik legkedveltebb hazai turisztikai célponttá vált* az OperaTour nevű program révén.

© Az Ürömi Szépkorúak Egyesülete az OperaTouron, 2025 - Fotók: Filip Viktória

„Nagyon örülünk, hogy itt lehetünk, szép emlékekkel távozunk. Szeretnénk visszatérni, mert rendkívül jól éreztük magunkat. Ráadásul mindenki teljesíteni tudta a túrát!” – tudom meg az Ürömi Szépkorúak Egyesületének egyik tagjától a program végeztével. Már régóta szerettek volna eljutni az Operaházba, a túra kezdete előtt több órával korábban elindultak, vállalták a három átszállást, volt, aki a nordic walking botokat is bevetette, csak hogy részt vehessen, hiszen a harmincfőnyi társaság hatvan-hetven év körüliekből áll. Az egyikük a '80-as években végzett operaházi felújításon is dolgozott, másikuk zenetanár volt, akit számos élmény fűz az épülethez.

Az operatúra műfaja sem újkeletű, viszont 2019-ben a program átkerült a Magyar Állami Operaház szervezésébe. Az Almási-Tóth András művészeti igazgatóhoz kötődő, új koncepció szerint az épületbejárást egy élő, kb. tíz perces, rendezett jelenetekből álló minielőadás zárja, ami hamar népszerűvé tette az eseményt. „A túrák végén lévő rövid koncerten két énekes lép fel díszletben, jelmezben. Ez egy nagyon különleges dolog, nem bevett gyakorlat, ezért különösen rajonganak érte a résztvevők. 2022-ben még 138.000 látogatónk volt, ez emelkedett a jelenlegi 170.000 före – avat be a részletekbe Kurcz Emese értékesítési osztályvezető-helyettes. – A résztvevők 30%-a magyar, 70%-a külföldi. Legtöbben az angol vezetést választják (60%), második legnépszerűbb a spanyol (20%), ezt követi a többi nyelv: a francia, a német, az olasz és a görög. Örömmel tapasztaljuk, hogy a csoportok életkora vegyes, fiatalok és idősek is szívesen jönnek. A garantált túráinkra délután kerül sor, de privát vezetést egész nap fogadunk.”

Ez az idősebb korosztály számára is komoly érv, hiszen olyan, egyéni időpontot tudnak választani, hogy még sötétedés előtt, biztonságban haza tudjanak érn. Az ürömi szépkorúak tevékeny csapat: kártyaklubot, irodalmi- és dalkört is szerveznek, hetente legalább egyszer találkoznak, szívesen járnak színházba és utaznak belföldön. A dalszínházi túra során is aktívnak bizonyultak: számos kérdés érkezett az idegenvezetőhöz a kortárs operáktól kezdve a vasfüggöny működésén át az OPERA aktuális programjaitól, beleértve a jegyvásárlási lehetőségeket is.

„Az OperaTouron résztvevőknek gyakran ajánlunk jegyeket last minute kedvezményre, illetve van, aki azért vált belépőt a III. emeletre, hogy megnézhesse azt is, mivel ezt a helyszínt nem érinti az épületbejárás – mondja Kurcz Emese. – Pozitív visszajelzéseket többször is kapunk, de a visszatérő vendégek, ill. a folyamatosan emelkedő látogatói számok önmagukban is beszédesek.” Negatív tapasztalatról is érkezett beszámoló, de ez elenyésző mennyiségű: a résztvevők általában a nézőtér megtekintésének hiányát sérelmezik. Próbák idején ugyanis az audiórium nem látogatható. Ebben az esetben a közönség számára eddig felfedezetlen útvonallal bővítik a sétát.

Az OperaTour idén is folytatódik, mégpedig változatlan lendülettel és céllal: szeretnénk minél többeknek bemutatni az Andrassy úti Ybl-palotát. Ahogy az értékesítési osztályvezető-helyettes fogalmaz: „Egy-egy szeletet kínálunk az építészeti, a történelmi és művészeti örökségünkből, valamint operai jelenünkből, amely élménybe a rövid koncerten bele is kóstolhatnak a hozzánk érkezők.”

OPERATOURL

Opera haladóknak

Szerző: Filip Viktória

Fújhat a szél, ránk borulhat az alkonyi sötétség, jöhetnek a mínuszok, a művészbéjára kis fogadóhelyisége zsúfolásig telik érdeklődőkkel a novemberi délutánon. A *Feketeöves OpeRajongó* programjára érkezők ugyanis minden körülmények között kíváncsiak az OPERÁ-ra.

Fotó: Nagy Attila

„Ha ilyen lehetőség adódik, mint a mai, ott kell hagyni csapat-papot, munkát, háztartást!” – elegyedem szóba egy szimpatikus hölgygel, aki elárulja, rendszeresen jár a dalszínházba, így operákat és baletteket is szívesen néz. „A hattyúk tava, az Anyegin és a Csipkerózsika a kedvencem. Tavasszal és nyáron ismét műsoron lesznek. Ön látta már? Nézze meg mindenképp!” – köti a lalkemre, miközben a Kottatár felé tartunk, hogy Karczag Márton, az Emléktár vezetője felfedje a csapat előtt a hangjegyekkel telerótt papírlapok, illetve azok digitális verzióinak rejtelmeit.

Feketeövesek az Operaház előtt - Fotó: Nagy Attila

Számos érdekességet tudhatunk meg a partitúráról, amely minden szót tartalmaz, ezért jókora méretű, általában kizárólag a karmester használja, így a Kottatárban is elég egy-két darabot őrizni belőle. Szemben a partitúrából készült zongorakivonattal, amelyből az énekesek, a korrepetitorok, a rendezők és az ügyelők is dolgoznak. Az énekesek általában saját példánnyal rendelkeznek, hogy a levegővételtől kezdve a kiejtésen át a rendezői utasításokig mindent jelölni tudjanak benne. A rendezői példány sokszor szétvágott zongorakivonatot: az oldalpárok egyik oldala üres, ezen az instrukciókat, elképzeléseket rögzítik a vonatkozó, másik oldali kotta, azaz zenei részlet mellett. Az ügyelő pedig a zongorakivonat alapján adja előadás közben a világítási jeleket, a díszítőknak az utasítást vagy hívja színpadra a szereplőket.

Az énekkari anyag a karszólamokat tartalmazza, a zenekari szólamkottákat, hangszerenként külön-külön. Ezekből sok van, hiszen minden pultra kell, hogy jusson, és gyakorló példányokat is ezekből készítenek, így operánként, balettonként kb. 60 darabban számolnak. Őriznek magyar, francia, orosz és cseh kiadásokat is, némelyikben érdekes bejegyzések („Játszsa el az, aki írta!”) vagy épp viaszpötytyök találhatóak, hiszen a 18. században még gyertyával világították a kottapultokat. A színpadi zenéhez használt – azaz a takarásból, gyakran trombitán megszólaltatott – kották igen kicsik, így rá lehet erősíteni azokat a hangszere, megkímélve a közönséget a kottatartó zörgésétől előadás közben. A kisebb szerepek kottái is nyúlfarknyiak, mindössze egyetlen lapból állnak – a pályakezdő fiatalok gyakran találkoznak ilyenekkel.

Miközben átsétálunk a következő helyszínre, egy másik résztvevőről kiderül, hogy kormánytisztviselő, akinek kolléganője ajánlotta

figyelmébe a programot. „Nem olyan rendszeresen, de szívesen nézek operákat. Érdekel ez a világ, ráadásul a felelősségteljes munkaköröm mellett mindez nagyon jó kapcsolódást nyújt. Ilyet máshol nem lehet látni!” – mondja. Ezzel egy másik hölgy is egyetért. Ő nyugdíjas, és mivel az unokája táncművészeti középiskolába jár, együtt jönnek előadásokat nézni.

A Kottatárban megtekinthetünk számos, különleges kottát és megismerkedhetünk a kottatárosok munkájával, ami az elmúlt 140 év alatt folyamatos változáson esett át. Kezdetben – mivel minden opera magyarul ment – az angol, a francia, az olasz vagy német nyelvű kottákba írták be a magyar szöveget. Később a fénymásolás lett a fő feladat, így egy instrukciót vagy szöveget csak egyszer kellett jelölni, és már vihették is sokszorosítani. Napjaink kihívása az, hogy a papírkottákat kivezessék és digitális kottákra cseréljék. Ezek használatában az élbolyban vagyunk, hiszen az énekkar és a zenekar is énekel-játszott már próbákon és előadásokon is tabletekből. Meg kell azonban különböztetni két fogalmat: a digitális kotta digitálisan, kottairó programmal készül, digitálisan szerkeszthető, így ha a koncertmester beír egy vonást, az minden hegedűs képernyőjén megjelenik. Ezzel a tudással felvértezve haladunk tovább az épületbejárás, amely során a holo-kauszta operaházi áldozatainak emlékére létrehozott kiállítás bejáratát is érintjük, majd a „bánya” ajtajához érkezünk. Itt őrzik az egyedi vagy régi kottákat, és itt található a muzeális kottaarchívum is, ahol többek között Sergio Failoni állatrajzokkal díszített, Faragó András színes filctollal jelölt kottái vagy Ferencsik János hagyatéka található. Ilyen kuriózumok miatt számos fiatal is részt vesz a programon.

Karczag Márton vezette létesítmény látogatása - Fotó: Filip Viktória

ISMERETTERJESZTÉS

Az egyikük molekuláris biológus, PhD-hallgató, aki nagyon szereti az operákat, és először jár ilyen típusú rendezvényen. „Maga a Ház érdekel, hogy hogyan működik, hogyan épül fel a rendszer. Nem is tudtam, hogy olyan részleg is van, mint a Kottatár!” – meséli.

A résztvevők ezek után egy korrepetíciós órába is betekintést nyerhettek egy második emeleti próbateremben, Kurucz Ádám énekkari művész és Szirtes Katalin korrepetitor segítségével. Don Ottavio áriájának zenei kidolgozását követően kötetlen beszélgetés alakult ki az előadók és a résztvevők között, amely során szóba kerültek zenehallgatói szempontok, szakmai kérdések és a *Lohengrin*-premier kulisszatitkai is.

A Feketeöves OpeRajongó 2024 ősze óta várja azokat a nézőket, akik az OPERA hűségprogramjának Fortissimo szintjét elérték. A sorozatok megálmodója dr. Ókovács Szilveszter főigazgató, aki szeretett volna ajándékkal kedveskedni az OPERA törzsközönsége számára. Az egyes alkalmak kitalálását és magát a megvalósítást pedig Olasz Liza humánpolitikai szakreferens tartja kézben. Ezeken az alkalmakon műelemzés, rendezői szemlélet, balettstílus-irányok, évadtervezési módszerek, intézményműködtetési modellek, kulisszatitkok, különleges backstage- és épülettúrák vannak napirenden a Magyar Állami Operaház felsővezetőinek, vezetőinek, munkatársainak és művészeinek előadásában. Az előadók között volt dr. Ókovács Szilveszter főigazgató, Solymosi Tamás balettigazgató, Csiki Gábor karigazgató, Resz Miklós gyártási osztályvezető, Tóth Sámuel zenekarigazgató, az OperaCafétól Bánki Andrea gyártásvezető és Ruttner Kata főszerkesztő, épületbejáró túrát vezetett dr. Józsa Anka üzemeltetési igazgató és Várda Gergely színpadi műszaki igazgató is. A Feketeöves OpeRajongó programpárja az Okleveles Nézőképző, amelyet bérletesek számára szerveznek.

Mindkét sorozat folytatódik 2026-ban is. Az intézmény munkatársai által küldött meghívóra érdemes mielőbb visszajelezni, mert a helyek gyorsan betelnek, hiszen ki ne venne részt szívesen olyan eseményen, amely exkluzív lehetőséget kínál betekinteni az OPERA birodalmába?! ○

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Nehezen hiszem el, hogy részt vehettem a programon, ráadásul ingyen! Halvány elképzelésem sem volt arról, hogy mennyire hatalmas az épület, a színpad. Arról pedig pláne nem, hogy 1300-nál is több ember dolgozik azon, hogy az előadásokat élvezhessük. Ez után a túra után sokkal jobban értékelek minden produkciót, és minden élményt, amit az OPERA nyújt nekem, és őszintén megmondom, az érzékenységem is csökkent. Hatalmas öröm számomra támogatni ezt a nagy csapatot!”

„Új szempontból mutatták meg ennek a »nagyüzemnek« a háttérét, kulturális, építészeti érdekességeit, nagyszerű stílusban, lebilincselően.”

„Ezúton is szeretném megköszönni, hogy az Operaház ilyen magas színvonalú előadás-sorozattal ajándékoz meg minket. Nagyra értékelem ezt a kezdeményezést, hiszen rendkívüli élményt nyújt betekinteni a kulisszák mögé, és közelebről megismerni az intézmény kiemelkedő szakembereit.”

„Rendkívül inspiráló volt látni, hogy mekkora szenvedély és szakértelem rejlik minden egyes produkció mögött.”

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

OPERA BISTRO

KULTÚRA MŰVÉSZET GASZTRONÓMIA

Asztalfoglalás, páholybekészítés: gasztronomia@opera.hu

operabistro.hu | facebook.com/OperaBistroBudapest | [@operabistro_budapest](https://instagram.com/operabistro_budapest)

Száz óra türelem egyetlen parókáért

Szerző: Papp Tímea

Még mindig kihívás az OPERA parókakészítő műhelyének vezetője, Villányiné Szántó Anna Mária számára egy paróka elkészítése: rengeteg örömet és izgalmat talál a munkájában, amelyhez *a kezűgyesség mellett türelem is szükséges.*

Munkadarabok az OPERA parókaműhelyéből -
Fotó: Villányiné Szántó Anna Mária

Mióta dolgozik az intézménynél?

Csaknem húsz éve, 2008-ban vettek fel, azóta itt vagyok. Amikor idekerültem, elvégeztem a fodrásziskolát, és bár a dalszínházban nem készítettem frizurákat – az a fodrásztárban történik –, az iskolában szerzett tudás nagyon fontos alapot jelent a festésnél. Imádom a szakmámat, és a mai napig kihívásként tekintek minden munkára. 2013-ban neveztek ki a műhely vezetőjének. A korábbi munkatársak szép lassan nyugdíjba mentek, azóta öt fiatal tanítottam be. Közülük négy kolléganővel most is együtt készítjük a parókákat, de az ötödik sem került messzire, ő most a festőműteremben dolgozik.

A kezűgyesség a legfontosabb tulajdonság ahhoz, hogy valakiből jó parókakészítő legyen?

Mivel mi mindent manuálisan állítunk elő, alapvető kezűgyesség mindenképp szükséges, de természetesen ez is fejleszthető. Jó szem, figyelem, pontosság, türelem, gondosság, odaadás is kell hozzá és az sem árt, ha valaki tűri a monotonitást. Ehhez a munkához nem lehet úgy hozzáállni, hogy „na, legyünk rajta túl”. A parókakészítés nagy nyugalmi állapotot igényel, a folyamat egyetlen részében sem szabad kapkodni. Kitartás is szükséges hozzá, mert egy hosszú, általában hetven centiméteres hajból készült dús paróka elkészítése akár száz órát is igénybe vesz.

Fotó: Nagy Attila

Staatsoper, Bécs -
Fotó: Villányiné Szántó Anna Mária magánarchívuma

Teljes csöndben dolgoznak a műhelyben?

Egyáltalán nem. Van, hogy zenét hallgatunk, van, hogy beszélgetünk, de miközben a kezeink járnak, egymásra nem nézünk, csak a parókára koncentrálnak. Nem udvariatságból, hanem a munka jellegéből adódóan teszünk így, és ezt mindenkinek elmondom az elején, hogy ne legyen belőle sértődés. Nagyon jó kis csapat vagyunk, gyakran jegyzik meg a tervezők, a kivitelezők vagy más műhelyekben dolgozó kollégák, hogy nálunk milyen nyugalom van, milyen kellemes a hangulat, és jó bejönni hozzánk.

Elmondaná, hogyan készül egy paróka?

Először is a hajvonal mentén levesszük a művész fejméretét, fejformáját, amit felrajzolunk egy fafejre. Ezt figyelembe véve megvarrjuk a paróka alapját, a montúrát, ami mindig személyre szabott. Az OPERÁ-ban rendszeresen fellépő énekesek méretei megvannak, őket csak ezért nem hívjuk be a műhelybe, de egy fiatal vagy egy vendégművész esetében ezzel kezdődik a munka. Amikor ez elkészült, következik a hajbehúzás, amit knipfelésnek nevezünk. Ez szimpla vagy dupla csomózással történik, és egy horgolótűszerű eszközt használunk hozzá, amit knipftűnek nevezünk. Minél sűrűbb a paróka, annál több hajszállal dolgozunk. Ha azt mondom, hogy a subázáshoz hasonló művelet, talán könnyebben elképzelhető.

Valódi hajat használnak a parókákhoz?

Igen, kizárólag emberi hajjal dolgozunk. Általában sikerül európaiat beszerezni, de ázsiai is előfordul. A különbség közöttük annyi, hogy az ázsiai egy picit erősebb szálú. Fontos, hogy ezek mind tisztított, fertőtlenített hajak, és bármilyen formázásra alkalmasak, tehát dauerolhatóak vagy festhetőek. Ez utóbbi miatt natúr árnyalatokat veszünk, és a

jelmeztervező irányításával kapják meg a színt, ami tényleg bármi lehet. Mivel a parókák emberi hajból készülnek, nincs szükség speciális festékre, a fodrászkellékboltokban elérhető termékek alkalmasak erre. Nekünk már megvan az a bevett márka, amellyel az évek alatt mindent kikísérleteztünk. Amikor pedig nem különleges vagy „fantáziaárnyaltú” a paróka, általában a művész saját hajszínéhez festünk. De ilyenkor is két-három színt használunk, hiszen a saját frizuránkban is vannak természetes árnyalatok.

Az alkotóktól csak látványterveket és színmintákat kapnak?

Nem, a tervfogyasztás után mindig leülünk a tervezővel és a kivitelezővel, átbeszéljük a produkiót, a szereposztást, ami alapján a jelmeztervező kiválasztja a hajhosszakokat, a hajszíneket, és ezekhez nagyon sokszor figyelembe veszi az adott művész karakterét is. A *Fidelio*-ban Leonora szerepe szerint egy vörösszőke figura, így a művésznő eredeti hajszínéhez megközelítőleg dolgoztunk. De vannak extrémebb helyzetek is. Nemrég két egyfelvonásoshoz, a *Királyi fenség* és *Az ítélet* című operákhoz készítettünk parókákat. Az egyik művésznőnek egy rézvörös és egy ősz tónusút is csináltunk, mert a karakter mellett a jelmez színéhez is passzolnia kellett az árnyalatnak. A megbeszélést követően kezdjük a gyártást. Ha a paróka elkészül, kap tőlünk egy leltári számot, majd átkerül a fodrásztárba, ahol elkészítik a frizurát a megfelelő szerepre és „fejre teszik”.

Mi mindenre kell odafigyelni egy paróka készítésénél?

Ahogy mondtam, a szín kikeverése mindig extra odafigyelést igényel, de most például sok választékos parókán dolgozunk, amelyeken hátulról indul a virbli forgó, és ezeket mind fazonra kell knipfelni a frizura igénye szerint. A legfontosabb talán az, hogy nagyon drága anyaggal dolgozunk: egy kiló emberi

○ Durrési Opera, Albánia - Foto: Villányiné Szántó Anna Mária magánarchívuma

haj több százezer forintba is kerül – viszont nagyon hosszú életűek. Nemrég hoztak egy hatvanas számút javításra, amit csak be kellett sűríteni. Megnéztem a leltárkönyvben, valamikor az 1950-es években készült. Összehasonlításképp, a *Rigolettó*hoz tízezer-va-lamennyinél indult a leltári számozás.

Kizárólag parókák készülnek a műhelyben?

Pótrészeket, úgynevezett tresszhajakat, illetve mindenféle arcszőrzetet, szakállt, bajszot vagy akár szemöldököt is készítünk, és ezekhez is emberi haját használunk. Mivel ezek kisebb felületek, természetesen könnyebben, gyorsabban készülnek, de például egy sűrű Ferenc József-féle szakállhoz több nap szükséges.

Mikor elégedett?

Amikor megnézem az előadást, és látom a színpadon a munkánk eredményét. Ez újabb impulzust ad ahhoz, hogy még jobban és még kitartóbban dolgozzunk. Bevallom, volt már, amit megkönnyeztem. A műhelyben egyébként mind a négy kollégám örömet lel a munkájában, egyikőnk sem olyan típus, hogy „vége a munkaidőnek, itt a nap vége, menjünk haza”. Azt hiszem, szerencsések vagyunk, hogy azt csinálhatjuk, amit szeretünk.

A szabadidejét mivel tölti?

Kora tavasztól késő őszig gyakran kirándulunk a férjemmel, a fiammal és a menyemmel vagy a barátainkkal. Sokat biciklizünk, körbetekertük már a Tisza-tavat, többször a Velencei-tavat, a Tatai-tavat. A Kopaszi-gáthoz is gyakran bemegyünk Budafokról, végig a Dunaparton, de rendszeresen járunk a Dunakanyarba, Visegrádra, Esztergomba, onnan egy ebédre átmegyünk Párkányba és vissza. Ha pedig külföldi nagyvárosba utazunk, mindig meglátogatom az operaházat. Jártam már többek között a bécsi, a londoni, a párizsi dalszínházban. A fiam tudja, bármerre utazunk, velem meg kell nézni a helyi operaházat. Legutóbb Albániában kellett ezt megtenni.

Az Ybl-palota kiállja az összehasonlítást?

Mindegyik operaház egyedi és különleges, de számomra a budapesti a legszebb, talán csak a párizsi opera fogható hozzá. ○

Rovatunkban arra kérjük interjúalanyainkat, szólítsák meg egy másik tár vagy hangfaj művészt egy kérdéssel, ami régóta foglalkoztatja őket, ám még sohasem volt alkalmuk feltenni. Az előző számban Fazekas Éva kalap- és fejdíszkészítő az alábbi kérdést intézte Villányiné Szántó Anna Máriához: „Hogyan került ebbe a szakmába és az OPERÁ-ba?” A válasz pedig így hangzik: „Teljesen véletlenül. Egy kedves ismerősöm volt a műhely vezetője, és ő említette, hogy épp van felvétel. Korábban fogalmam sem volt arról, hogyan készül a paróka. A kereskedelemben dolgoztam, volt egy kisboltunk. Mivel jó a kezügyességem, mindig szerettem kötni, horgolni, hímezni, kézimunkázni, ő úgy gondolta, meg tudnám ezt is tanulni. Úgy döntöttem, belevágok.” A parókaműhely vezetője Kolonits Klára Kossuth-díjas szopránnak adja tovább a stafétát ezzel a kérdéssel: „Egy új frizura sokszor az újrakezdést is szimbolizálja. Milyen új szakaszt jelöl az ön életében ez a változás?”

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Giuseppe Verdi
Traviata

OPERA HÁROM FELVONÁSBAN, EGY SZÜNETTEL, OLASZ NYELVEN, MAGYAR, ANGOL ÉS OLASZ FELIRATTAL

Rendező **ANGER FERENC**

Giorgio Germont **KÁLMÁNDY MIHÁLY / ALEXANDRU AGACHE**

Violetta Valéry **MEGYIMÓRECS ILDIKÓ / SÁFÁR ORSOLYA / KOLONITS KLÁRA**

Gastone **SZELECZKI ARTÚR**
Douphol báró **CSEH ANTAL**

Flora Bervoix **MESTER VIKTÓRIA**

Annina **FÜRJES ANNA CSENGE**

d'Obigny márkí **DOBÁK ATTILA**
Grenvil doktor **GÁBOR GÉZA**

Alfredo Germont **BONCSÉR GERGELY / BARTOS BARNA / BRICKNER SZABOLCS**

Karmester **HAMAR ZSOLT / TÖRÖK LEVENTE**

Közreműködik A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS ÉNEKKARA, valamint A MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI EGYETEM HALLGATÓI

2026. JÚNIUS 20-TÓL, OPERAHÁZ

Tánc kifulladásig

Szerző: Böcs Annamária

Operaházakat bemutató sorozatunkban ezúttal Bogotába utazunk, hogy meglátogassuk a *Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo* elnevezésű kolumbiai intézményt, és választ kapjunk arra a kérdésre is, hogy miért kell oxigénpalackot használniuk az itt fellépő magyar balettművészeknek.

Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo ©Juan Diego Castillo

kétszeres elnökének unokatestvére volt. Tanulmányait Bogotában kezdte, majd a Virgina Egyetem és a Georgetown Egyetem hallgatójaként az Amerikai Egyesült Államokban tanult. 1980. május 26-án Julio César Turbay Ayala elnök Santo Domingót nevezte ki Kolumbia első kínai nagykövetévé. Később apja nyomdokaiba lépve, üzletemberként hatalmas vagyonra tett szert, a Santo Domingo Csoport több vállalat egyesülése során 15,1%-os részesedést szerzett a SAB Millerben, ezzel a világ második legnagyobb sörgyártó vállalatának második legnagyobb részvényesévé vált.

A Teatro Mayor és a Teatro Estudio a szabadon látogatható Julio Mario Santo Domingo Kulturális Központ és Nyilvános Könyvtár részei, amelyet a Santo Domingo család adományozott Bogotának, a fővárosnak. A könyvtárat Julio Mario Santo Domingo, a színházat pedig özvegye kezdeményezésére kapcsolták a komplexumhoz, létrehozva ezzel jelenlegi formáját. A színházkomplexum 2010 májusában nyílt meg, majd 2011-ben a CEMEX építőanyag-gyártó vállalat által életre hívott, a legkiválóbb nemzetközi építészeti és építőipari megoldásokat díjazó CEMEX Építészeti Díjjal jutalmazták.

A modern, letisztult vonalú, fehér mészkő-beton felülettel borított színház kisebbik játszóhelye a Teatro Estudio, amelyet egy szokatlan, többfunkciós térként (ami 18 méter széles, 16 méter hosszú és 7 méter magas) alkottak meg, így kísérleti előadásoknak, kamarazenei formációk vagy kis létszámú együttesek koncertjeinek ad otthont. A Teatro Studiót úgy tervezték, hogy alkalmazkodjon a különböző események, például művészeti kiállítások vagy akár forgatások igényeire is. A terem 329 férőhellyel rendelkezik, ebből 208 kihúzható ülőhely. A Teatro Estudio kialakítása lehetővé teszi, hogy a teret az egyes előadások kívánalmai

Kolumbiát mindenki mással azonosítja: El Dorado mítikus aranyvárosa, forró időjárás, esetleg Kolombusz Kristóf, akinek bár a nevet viseli az ország, valójában sosem járt ott. A legjellemzőbb vonása ennek a területnek a magas páratartalom, a nagy kiterjedésű hegyvidék, az Andok és az esőerdő látványa.

Ha Kolumbiát és a balettet együtt említjük, sokaknak eszébe jut a Prix de Lausanne balettkonkursum, ahol többször mutatkoztak be virtuózan technikás kolumbiai balettnövendékek, idén például a 15 éves, de már kiemelkedő tehetségnek tartott Lukas Rueda. Kevesebben képzelik azonban maguk elé a bogotái Kulturális Központ (hivatalos nevén: Julio Mario Santo Domingo Kulturális Központ és Nyilvános Könyvtár) 23.000 négyzetméteres épületkomplexumát, ennek részeként pedig az összesen 1662 néző befogadására képes két színháztermet, a Teatro Mayort (Nagyszínház) és a Teatro Studiót (Stúdiószínház).

Mielőtt körbejárjuk az épületet, térjünk ki röviden a névadó személyére. Julio Mario Santo Domingo 1923. október 16-án született Panamában. Apja szigorú és fegyelmezett bankár volt, aki óriási vagyonra tett szert a nagy gazdasági világválság idején meggyengült vállalatok felvásárlásával; gazdag és befolyásos családból származó édesanyja pedig Alfonso López Pumarejo, Kolumbia

Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo ©Juan Diego Castillo

szerint rendezték el, és mivel a színpad teljesen eltávolítható, a lehetőségek széles skáláját kínálja, ráadásul modern világítással és hangtechnikával van felszerelve.

A nagyobb előadóteret, az 1303 férőhelyes Teatro Mayort kifejezetten opera, musical, klasszikus balett, kortárs tánc, prózai darabok előadására, valamint hangversenyek helyszínéként álmotdák meg. A háromszintes nézőtér minden pontjáról kiváló a rálátás és kiegyensúlyozott a hangzás. A Teatro Mayor nemcsak a nézők, hanem a művészek kényelmét is szolgálja: öt öltözővel és egy külön teremmel rendelkezik, amely próbateremként funkcionál. A zenekari árok 7,7 x 20,4 méter és 45 zenész befogadására alkalmas, valamint két mobil platformmal rendelkezik, amelyek lehetővé teszik annak fel-le mozgását, ha azt az előadás megkívánja. A Fly elnevezésű gépészeti rendszer a korszerű színpadtechnikát képviseli. A minden látványtervezői igényt kielégítő trégerrendszer, a modern lámpapark és hangrendszer biztosítja a közönség számára a kivételes előadásélményt.

A budapesti dalszínház és a bogotái kulturális központ együttműködése 2023-ban indult, amikor Szántó Andrea énekelhette *A kékszakállú herceg várából* Judit szerepét a kolumbiai fővárosban. 2025-ben a *Macondói reflexiók* apropóján dolgozott együtt a két intézmény. A kiállítás-koncert a szavak, a zene és a képek ötvözetéből született meg Óscar Perfer kolumbiai fotóművész és María José de Bustos zongoraművész közös alkotásaként, és az Eiffel Műhelyházban volt látható.

A monumentális és modern színháztechnikával ellátott bogotái komplexum közönsége többször is élvezhette már a Magyar Nemzeti Balett kiemelkedő táncosainak előadásait. Első alkalommal 2024-ben Balácsi Gergő Ármin és Melnyik Tatyjana princípálok léptek fel *A diótörő* című balett főszerepeiben, majd egy évvel később, 2025 decemberében Yoshie Erina demi-soliste-et és Rónai András első magántáncost kérték fel ugyanerre a feladatra. Mi jelentett extra kihívást a táncosoknak a Teatro Mayor Julio Mario Santo Domingo színpadán? Mivel Bogotá

városa jelentős tengerszint feletti magasságban, az Andok hegységben, körülbelül 2600-2640 méter magasan fekszik, a levegő oxigéntartalma alacsonyabb, mint a tengerszinten. Ez azt jelenti, hogy körülbelül 25-30%-kal kevesebb oxigén áll rendelkezésre egy lélegzetvétel során. A ritkább levegő miatt a látogatók gyakran tapasztalnak magassági betegséget (szédülést, fejfájást, fáradtságot), különösen az első egy-két napban, amíg a szervezet hozzászokik az új körülményekhez. Ez a hatás fokozódik fizikai teljesítmény esetén, ezért a sportolók és a fizikai munkát végzők gyorsabban elfáradnak.

A Magyar Nemzeti Balett művészeit a felépítés szüneteiben oxigénpalackok várták, hogy megfelelően tudjanak lélegezni, és az izmok oxigénellátása is optimális legyen, megakadályozva ezzel a korai kifáradást. Elképzelni is nehéz, hogy a balettet, amely az egyik legmegterhelőbb, komoly kondíciót követelő mozgásforma, milyen lehet kellő oxigénellátás hiányában kivitelezni. Elkönnyvelhetjük tehát, az Andok sűrűjében a tánc tényleg kifulladásig történik. ○

JÁTÉK

Folytatódik az Opera Magazin nyereményjátéka. A megfejtéseket 2026. június 15-ig várjuk a jatek@opera.hu e-mail címre. Az alábbi kérdések mindegyikére helyesen válaszolók között 5 db páros belépőt sorsolunk ki a 2025/26-os évad valamelyik előadására. A nyerteseket e-mailben értesítjük, a névsort és a megfejtéseket a következő lapszámban olvashatják.

1. Melyik világhírű karmester fedezte fel Bécsben Palerdi Andrást, az OPERA Kamaraénekesét?
2. Mely „világok” ütköznek Székely Kriszta új *Così fan tutte*-produkciójában?
3. Milyen szerepe van a zenekarnak a verista operákban és Puccini műveiben a világjáró karmester, Madaras Gergely szerint?
4. Milyen hatással lehet a kolumbiai főváros, Bogotá fekvése a művészek teljesítményére?
5. Melyik vígoperát használja afféle szemléltető eszközként az operarajongó toxikológus, dr. Zacher Gábor?

Előző számunk megfejtései: 1. egy 21. századi monarchia képviselőjéhez / tagjához; 2. érkezéskor filmre veszik őket; 3. Bieito *Carmen*-produkciója; 4. Erkel: *István király*; 5. világítástechnika

A téli lap nyertesei: Fejes Júlia, Kálnay Adrienn, Lábás Anna, Romanyuk Györgyné, Varga Eszter

A részvétellel Ön hozzájárul személyes adatai kezeléséhez, amelyről az OPERA a Játékszabályzat mellett a www.opera.hu/tajekoztatok oldalon nyújt tájékoztatást.

Akit elvesztettünk

Szerző: Dr. Gara Márk

Aki követi rovatunkat, tisztában lehet vele, hogy a két világború között Jan Ciepliński volt az első, ma is értelmezhető minőségben alkotó koreográfus az OPERÁ-ban. Az ő távozásával az igazgatóság Milloss Aurél és Harangozó Gyula közül az utóbbi javára döntött. Ezúttal nézzük meg azt, *mit köszönhet a magyar balett Millossnak!*

○ Kuruc mese, 1935 - Fotó: OPERA Emléktár

○ Milloss Aurél - Fotó: OPERA Emléktár

Milloss Aurél 1906-ban született és a Gyá-gilev vezette Orosz Balett vendégjátékának hatására kezdett el a balett iránt érdeklődni. Kezdetben Nicola Guerra baletttáncosát látogatta, s közben iskolai tanulmányai mellett festéssel, zenével és szobrászattal foglalkozott. Az I. világháború után a trianoni határ átlépte a családot, így a hamarosan megszülető Jugoszlávia polgára lett, de ez nem szigetelte el. Utazásai során ugyanúgy látta a Svéd Balett legjelentősebb balettjeit Párizsban, amint a német expresszionista tánc - az európai moderntánc - legjelesebbjeit: Lábán Rudolfot, Mary Wigmant, Max Terpist, Harald Kreutzberget. Furcsa leírni, de tényleg mindenkit ismert a tánc világában, ráadásul az akkori kortárs táncban ugyanannyira otthon volt, mint a balettben, sőt saját magának kreált szerepeiben mély benyomást tett nézőire táncművészként is.

1933-ban mutatkozott be az OPERÁ-ban, a *Petruskában*. Erről így írt a korabeli ítéző a *Magyarság* hasábjain: „Elején asszisztens a Lábán-iskolában, azután tagja a berlini operaházaknak. A duisburgi, majd boroszlói

operaházaknál már balettmester és rendező, jelenleg pár év óta az augsburgi Tanzbühne vezetője, mely külön rendszeres táncműsort adó együttese az augsburgi városi színházaknak. Kitűnő gondolat volt az Operaház vezetőségétől, hogy alkalmat adott egy magyar tehetség bemutatkozására, aki külföldön már több év komoly művészi munkájával szerzett megbecsülést a magyar névnek. A pénteki est után kétszeres örömmel kell ezt megállapítanunk, mert valóban egy kivételes tehetséget ismertünk meg Milloss Aurélban. Valóságos »bel canto« mester a táncban, kivételesen finom ritmusérzéssel, tökéletes technikával, mely mozdulatainak szinte anyagtalannal könnyedséget biztosít. Csodálatos ritmikailag egységben marad a megtáncolt muzsikával. Mozdulatfrázisai a zenei egységekkel tökéletesen egybevágnak. Szárnyason ívelő egységes mozdulatvonalai logikusan kapcsolódnak táncában egymásba, egy pillanatnyi indokolatlan megszakítás nem töri őket ketté. Valósággal érezhető mozgásának gondolat- és érzésmentete, mely időbelileg is azonos a muzsikáival. Csak a partitúra fölényes ismerete és teljes átélése mellett lehetséges ez az egység. Aki magántáncban ennyire átgondolt és mondhatni lelki rugókon mozdul, az úgy látszik, mint balettmester is ezt [...] viszi át a gyakorlatba. Nem egész három hét állott rendelkezésére, hogy a darabot újra rendezze, mégis meg kell állapítanunk, hogy egy sereg kitűnő ötlettel sokkal világosabbá és érthetőbbé tette a burlaszket, mint a régi rendezés. Mindenesetre érdekes volna teljesen új darab színre állítását látni tőle, ott akadálytalanabban fejthetné ki ezirányú tehetségeit.” A *Petruska* sikere után egy szólóesttel (1935. március 3.) is bemutatkozott a színházban, valamint ugyanebben a hónapban debütált önálló darabokkal, a *Karnevállal* és a *Kuruc mesével*. Az előbbi eredetije ismét egy Fokindarab, egy biedermeier szerelmi évődés Schumann meghangszerelt zenéjére, míg az

○ Karnevál, 1935 - Fotó: OPERA Emléktár

utóbbi a magyaros balettek egyike, Kodály zenéjére, mindkettőt Oláh Gusztáv látványával. A balettek sikert arattak, azonban úgy tűnik, hogy mégsem elég jelentőset. 1935. novemberében váratlanul elhunyt Radnai Miklós, aki igazgatóként támogatta Millosst. Utóda, Márkus László szimpátiája már nem volt annyira egyértelmű, ráadásul ő sokkal nehezebben döntött, s közben Millosznak állás kellett. Visszatért ugyan még Németországba, de már érezte, mindez nem tart soká, mivel korábban áttételesen bírálta a náci rendszert, ráadásul homoszexualitása is tudott ténynek számított.

Ilyen körülmények között Budapest tűnt a legcélszerűbb választásnak. Az OPERA ugyan továbbra sem nyilatkozott, de a Nemzeti Színház élére frissen kinevezett Németh Antal dr. prózai előadások mozgásanyagának megkoreografálásával bízta meg (*A roninok kincse, Gyémántpatak kisasszony*). Milloss iskolát nyitott Budapesten, és Lya Karinával, a tehetséges táncosnővel párost alkotva léptek fel országszerte. Miközben Milloss ismertsége és hírneve egyre nőtt, 1936. december 6-án bemutatták Harangozó Csárdajelenetét az OPERÁ-ban. Ennek minden elsőrő sikere szertefoszlatta Milloss szerződési esélyeit. Ma egy jószemű igazgató számára inkább előny lenne, ha a balett-társulathoz két koreográfust is le tudna szerződtetni, s azok egymással vetélkedve emelnék a társulat színvonalát. 1936/37-ben azonban, egy 36 fős együtteshez, balettigazgató pozíció nem lévén, túl soknak tűnt a két koreográfus. Már csak azért is, mert a koreográfus egyúttal balettmester is volt.

Milloss egy rövid nápolyi kitérő után visszatért a Nemzetibe, ahol többek közt *Az ember tragédiája* és a *Szentivánéji álom* mozgásait készítette el, majd új lehetősége nyílt: a *Magyar csupajáték* egy produkcióban ötvözte a modern táncot és a Gyöngyösbokrétát

○ A csodálatos mandarin, 1990 - Pártay Lilla, Szakály György - Fotó: OPERA Emléktár

mozgalom által reflektorfénybe állított néphagyományt a színpad keretei között. Milloss 1938-tól Milánóban dolgozott, itt mutatta be *A csodálatos mandarint* 1942-ben Bartók intencióinak megfelelően. Ugyanebben az évben Budapesten vendégként vitte színre Beethoven egyetlen balettjét, a *Prométheusz teremtményeit* és *Álomjáték* címen a korábbi Karnevált. 1943-ban Oláh Gusztáv így írt Millosznak: „Amióta elmentél, nincs koreográfus! Ciepliński nem tudott eljönni Lengyelországból, Nádas mint koreográfus nem kielégítő, ezt tudtuk és tudjuk. Harangozó pedig duzzog.” Később már Milloss sem tudott jönni alkotóként, így életműve további része Milánóhoz, Rómához, Bécshez és Kölnhöz kötődik. Az OPERA csak a koreográfus 1988-as halála után két évvel mutatta be *A csodálatos mandarint* és az *Estrit* tisztelegésként a sokoldalú és tehetséges alkotó előtt. Milloss életéről Patrizia Veroli írt nagyszabású monográfiát, amelynek lapjain egy igazán eredeti, a balettet a modernitással sikeresen ötvöző mester élete és művészete bontakozik ki, akire saját országa csak korlátozottan tartott igényt. ○

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Giacomo Puccini

PILLANGÓKISASSZONY

Opera három felvonásban, két szünettel, olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Rendező **KERÉNYI MIKLÓS GÁBOR**

Goro **BALCZÓ PÉTER**

Cso-cso-szán **BALGA GABRIELLA /**

Yamadori **BARTOS BARNA**

LÉTAY KISS GABRIELLA / KRISZTA KINGA

Kate **ANIJA LOMBARD**

Szuzuki **SZÁNTÓ ANDREA / GÁL ERIKA**

A szerzetes nagybácsi (Bonzo) **KISS ANDRÁS**

Pinkerton **BONCSÉR GERGELY / LÁSZLÓ BOLDIZSÁR**

Császári biztos **ANTÓNI NORBERT**

Sharpless **SÁNDOR CSABA / SZEGEDI CSABA**

Karmester **DÉNES ISTVÁN**

Közreműködik a **MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS ÉNEKKARA**

2026. JÚLIUS 11-TŐL, OPERAHÁZ

Emlékek őre

Szerző: Filip Viktória

A Himnusz kezdő sorai Erkel Ferenc kéziratában, Ferencsik János karmesterpalcája és csokornyakkendője, Oláh Gusztáv vázlatfüzete – csak néhány emlékezetes tárgy azok közül, amelyek az OperaSafe Emlékgyűjtemény részét képezik. A Révay utca és a Dalszínház utca sarkán lévő *multifunkcionális kiállítótér* első ütemét Bartók Béla születésének évfordulóján mutatták be.

OPERASAFE

A mintegy 100 négyzetméternyi állandó kiállítás 6 korszakra osztva, 12 gazdagon illusztrált kulisszán keresztül mutatja be az intézmény, az opera- és balettdarabok, a művek és a művészek történetét. „Mi nap, mint nap azért dolgozunk, hogy az OPERA ne múzeum legyen: aktuálisan szeretnénk szólni az aktuális közönséghez, a mai kor emberének prezentálva operai örökségünket. Az OperaSafe esetében arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mi az a vizuális forma, melyek azok az apró történetek, amik megfogják a mai nézőket. Nemcsak a nagy művészekről akartunk beszélni, hanem azokról is, akik a háttérben tartották életben ezt a házat. Így talán valami egészen más marad meg a látogatókban ebből a sokszínű világból” – mondta Karczag Márton, az OPERA Emléktárának vezetője, a kiállítás vezető kurátora.

A kiállítás első és utolsó tárgya egy-egy darab: a tárlatra belépve a látogató először Erkel Sándor karmesterpalcáját, míg zárásként Eötvös Péter *Valuska* című operájának odaitélt International Opera Awards díjat csodálhatja meg. „Ezen a tudományos-ismeretterjesztő felületen el tudjuk mondani, milyen a mi operaházunk, el tudjuk mondani, milyen volt és milyen ma. Mindig szükséges érvelni a műfaj mellett, az opera- és balettdarabok köré szervezett tevékenységeink pedig – OperaBistro, V. emeleti rendezvényterem, OperaSafe – felerősítik és kiszélesítik a mondani-valónkat” – emelte ki dr. Ókovács Szilveszter főigazgató.

Az állandó kiállítás mellett elkészült a mintegy 70 négyzetméteres, 55 fő befogadására alkalmas előadótér is. „Ebben a – tervek szerint Tóth Aladárról elnevezett – teremben pódiumbeszélgetések, kamarakonzertek és ifjúsági-, valamint múzeumpedagógiai programok kapnak helyet. A második ütemben további 100 négyzetméteren interaktív teret, az OPERA Hangarchívumot, podcaststúdiót

és tematikus szabadulósobákat alakítunk ki. Az életnek vissza kell költöznie e falak közé” – mutatott rá a főigazgató.

Rózsa Dávid, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója épp ebben látja a Magyar Állami Operaházzal való együttműködés lényegét. „A nyomtatott és írott örökség megőrzése nem létezik elszigetelten, nem zárkóztatunk be raktárainkba. Értelmezni, összekapcsolni, láthatóvá kell tenni mindazt, amit őrzünk. Ez a tér azt üzeni, hogy az emlékezet nem statikus, nem lezárt, nem befejezett, folyamatosan alakul, új jelentésekkel gazdagodik, és minden generáció számára értelmezhető. Erre az együttműködésre nemcsak partnerségként, hanem közös küldetesként tekintünk, amely által a magyar kultúra gazdagságát minél teljesebben és minél előbb kívánjuk megmutatni.”

Vincze Máté, a Kulturális és Innovációs Minisztérium helyettes államtitkára beszédében kiemelte, hogy az emlékek elrakása csak az első lépés, a második a tudományos feldolgozás, a harmadik a lelkesítő, élményszerű bemutatása mindezeknek. A kiállítás az Operaház legszórakoztatóbb, leglátványosabb történeteit gyűjti egybe, amelyek a játszva tanítás elvén adják át, miért is kiemelkedő ez az intézmény. „Fantasztikus előrelépés, hogy egy több, mint százéves távlatot sikerült ilyen módon feldolgozni. Gratulálok az OPERA stábjának!” – mondta.

A Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában álló, másfél évtizede használatlan, kétszintes üzemhelyiség megújulása tovább folytatódik a Magyar Állami Operaház bérleményeként. Az OperaSafe Emlékgyűjtemény végleges formáját várhatóan 2026 szeptemberében nyeri el, ekkortól várja a műfajjal régi kapcsolatot ápoló vagy épp most ismerkedő, kíváncsi látogatókat. ○

Nem gyerekjáték

Mennyi galibát tud okozni egy élethű játékbaba egy jegyespár és egy kisváros életében, mennyi szépséget rejt a spanyol, az iker, a keleti, az ír és a kisbabák tánca, és mennyi örömet jelent egy gyerekek által táncolt előadás? A válaszokat *a Magyar Nemzeti Balettintézet legújabb produkciójában* kell keresni. A KisCoppélia immár a negyedik olyan darab, amely kifejezetten balettnövendékek és gyerekközönség számára készült, és amely nagy sikerrel mutatkozott be márciusban az Eiffel Műhelyház Bánffy termében.

Fotó: Nagy Attila

Scek Marija - Fotó: Nagy Attila

Petrovics Léna - Fotó: Nagy Attila

Solymosi Luca és Solymosi Hanna - Fotó: Nagy Attila

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Egyszerűen gyönyörű!
Hatalmas gratuláció mindenkinek!”
(Ināra Bērziņa)

Még, még, még!

A baskír-tatár mezzoszopránnak minden összejött a *Sztárestek zongorával* márciusi estjén: eredetileg Long Longgal adtak volna közös koncertet, de útlevelproblémák miatt a kínai tenor végül nem tudott jelen lenni, ráadásul az énekesnőt allergia is gyötörte. Ennek ellenére igen gazdag programmal jelentkezett, amit hét nyelven adott elő, a *nagy sikerű fellépést* pedig rekordszámú ráadással koronázta meg.

Fotó: Berecz Valter

Fotó: Berecz Valter

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Fantasztikus koncert/előadás volt, köszönöm az élményt!” (Pelcz Rita)

„Szívembe zártam a művésznőt, kristálytisza hang és szakmai alázat. A zongorakíséret is remek volt. Élveztem minden pillanatát!” (Walger Annamária)

„El vagyok ragadtatva, nagyszerű est! A bonyodalmak ellenére is örömmel énekelt. Az orosz dalok szívhez szólóak voltak.” (Szabóné Szende Zsuzsa)

„Ez a vasárnap este az idej és a tavalyi év legszebb koncertje volt. Akhmetshina csodálatos énekesnő. Olyasfajta telt, dús mezzoszopránja van, ami kétszeresen is érzéki, tökéletesen illik Carmen szólamához, amelynek két nagy slágerét elő is adta. Érzéki abból a szempontból is, hogy más érzékszerveket is megmozgat: az az érzésünk, mintha ennek a hangnak lenne fizikai, fogható valója. Nagy élmény ennyire egészséges és dús hangot hallani. Akhmetshina nem hogy a jelen, a jövőnek is nagy-nagy énekeszemeletisége, aki csodálatosan sokat dolgozott ezen a koncerten. (...) Mások egy teljes hangversenyt megúsznak hat számmal, ő ráadásból adott ennyit, még hozzá úgy, hogy ekkor sem takarékoskodott önmagával. Olyan műsort állított össze, ami vertikálisan és horizontálisan egyaránt nagy változatosságot mutatott. (...) Volt egy egészen remek zongorakísérője is, a magyar származású Jonathan Papp, aki kezdetben csak és kizárólag a zoknijai élénk színével kívánta felhívni magára a figyelmet. Szerényisége végig megmaradt, de menet közben fel kellett fedeznünk, hogy egészen pompás zongorakísérőről van szó.” (László Ferenc, Új Zenei Újság)

„Adva van egy kimondhatatlan nevű mezzoszoprán, aki huszonegy évesen már letette a névjegyet, amikor meghódította Carmen alakításával a Royal Opera House közönségét. Az azóta eltelt időben pedig gyakorlatilag az egész világot: Bécs, Madrid, Nápoly, New York, Berlin, Zürich, München. És most már Budapest is. (...) Akhmetshina az elmúlt hónapokban sehol nem lépett fel, így amikor megjelent a színpadon, bizony megindult a sutyorgás a nézőtérben. Az énekesnő lefogyott, és szemmel láthatóan sportolt is, mert egy modellt megszegyenítően jól nézett ki. S amikor elkezdett énekelni! (...)”

Mindvégig hitelesen, követhetően, gyönyörűen énekelt. A telt mély hangok után el sem akartam hinni, hogy milyen magaságokba tud szökni a hangja, milyen erős, s ugyanakkor milyen finom. Lenyűgözött. (...) A második rész pedig olyan volt, hogy ha holnap CD készülne belőle, gondolkozás nélkül megvenném. (...) A ráadások között van Bernstein *West Side Story*-jából egy csodálatos átéléssel előadott részlet, egy kis jazz, egy a cappella megszólaltatott baskír népdal. S ami összeköti őket, az Akhmetshina művészete, az, hogy nem »csak« énekel, hanem előad, s minden idegszála, minden mozdulata a mű mondanivalóját közvetíti. Kevesekben van meg ez a képesség. S hozzáteszem: Aigul Akhmetshina idén májusban még mindig csak 30 éves lesz! Remélem, lesz még alkalmunk viszontlátni őt Budapesten – mert máris nagy művész.”

(Vasmacs, Facebook)

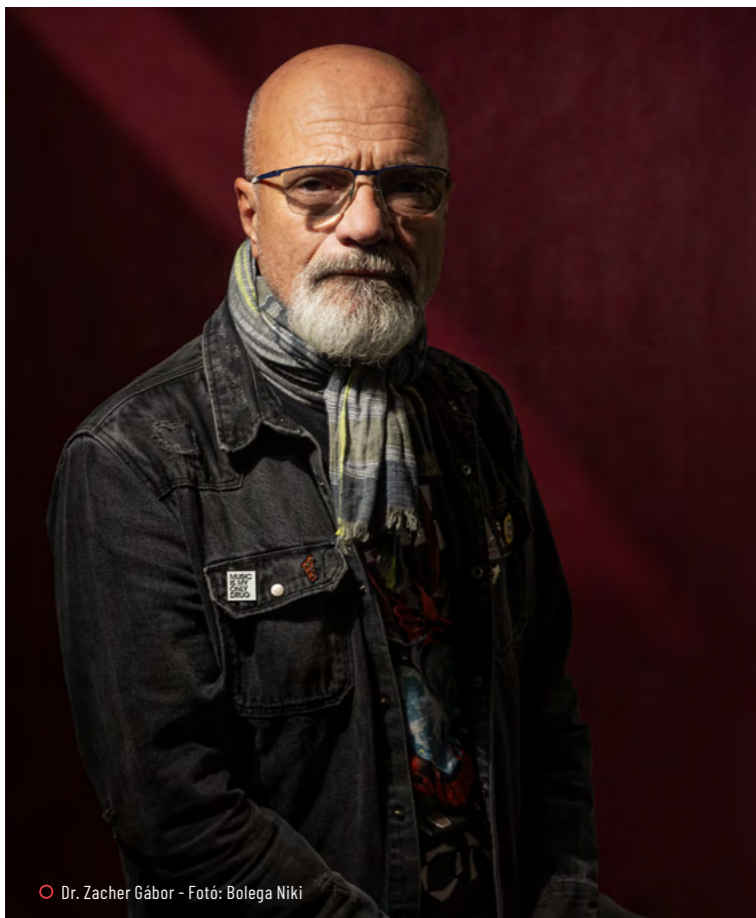
„És itt van, vagyis itt volt Aigul Akhmetshina. Te jó ég, hogy énekelt. (...) Szólt a harmadik ráadás után, hogy nagyon kedvesek vagyunk, mint közönség, de a hangja már teljesen elment. Azért még énekelt kettőt, de akkor már a kották is elfogytak, muszáj volt hazamenni. És addig? Operai első rész, minden, ami egy mezzoszoprántól remélhető, Rosina, Charlotte, Bouillon grófné, és természetesen Carmen, a második részben dalok oroszul és spanyolul, a ráadásban két Bernstein, egy Csajkovszkij, egy baskír népdal, kíséret nélkül. Szárnyaló, szép, erőteljes hang, Aigul igyekezett bejátszani a teret, az operák alatt sokat is mozgott, és szólt mindenkire, erkélyhez és karzathoz. (...) Aki ott volt, elájult, beleszeretett, rajongani kezdett, vagy folytatta a rajongást. Ilyen egyszerű.”

(Fáy Miklós, Faymiklos.hu)

Életmentő zenék

Szerző: Filip Viktória

Az interjúra huszonnégy órás szolgálatból érkezik úgy, hogy már a napi kilométeradagját is lefutotta. Mentőorvosként, sürgősségi orvosként, valamint orvosi toxikológus igazságügyi szakértőként is tevékeny, előadásaival az országot járja. Dr. Zacher Gáborral *a zene jótékony hatásairól és az operák szerepéről* is beszélgettünk.

Dr. Zacher Gábor - Fotó: Bolega Niki

Legújabb, *Zacher 3.0 – Az én mentőszolgálatom* című könyve borítóján egy farmerkabátot visel, rajta egy kitűző „music is my only drug” felirattal. Miért tekinthetünk a zenére jó értelemben vett drogként?

Mert el tudja varázsolni az embert. Komoly és könnyűzene szerintem nem létezik, csak zene van. Otthon, munka közben, esetleg egy jó hangrendszer segítségével teljesen átadva magunkat a zenehallgatásnak, vagy egy hangversenyre beülve a zene mindig felfrissít. Számomra ez egyfajta világitótorony, ami segít rátalálni a jó érzésekre, a pozitív hangulatra.

Minden műfaj képes pozitív irányba terelni?

A jazz nem az én világom, és a kortárs zene sem jutott még el a szívemig, pedig próbálkoztam. Jártam ilyen típusú koncerten a Zeneakadémián, a Pesti Vigadóban, és meghallgattam Boldoczki Gábor lemezét is, amelyen Krzysztof Penderecki és Fazil Say neki ajánlott trombitaversenyét játssza. Egyre több ilyen album jelenik meg, hiszen a trombitások már kivesézték a barokk műveket, átíratok formájában is.

Milyen zenét írna fel receptre?

Barokk trombitaversenyt...

...amely hangszert és irodalmát Maurice André egyik budapesti koncertjén fedezte fel, még a '80-as években. Mi fogta meg?

Akkor még be lehetett jutni a koncertjére, mert – egy szűk körön kívül – nem ismerték itthon. A Kongresszusi Központban tartott hangversenyén populárisabb darabokat játszott, és a piccolo trombita hangja, valamint a virtuozitása egyszerűen lenyűgözött!

Don Giovanni, 2024, Szelezcki Artúr, Tuznik Natália, Kele Brigitta, Bretz Gábor - Fotó: Berecz Valter

Ez után az élmény után kezdtem el gyűjteni az Eterna kiadó bakelitlemezeit, valamint az antikvár albumokat. Előbbiket a mai Deák téri metrómegállónál található NDK Centrumban, utóbbiakat a Dob utcai Concerto lemezboltban vásároltam. Itt sokszor félretettek nekem egy pakkot „Zacher” felirattal, ahogy ma már a Rózsavölgyi Zeneműboltban is van ilyen gyakorlat. A rendszerváltás után, amikor már átléphetünk az országhatárt, két állandó programom lett az utazások során: a pipa és a lemezboltok látogatása – ez legalább kétórás elfoglaltságot jelent, mert alaposan végig kell nézni a tárlókat. A gyűjteményem jelenleg kb. 1000 barokk zenei bakelitlemezből és 7-800 CD-ből áll. Azokkal a külföldi művészekkel, akik eljöttek Magyarországra koncertezni, alá is írtam az albumokat.

A téli *Aranykor: Mozart* című zenekari koncerteken, valamint a májusi *Don Giovanni*-előadásokon is hallható az Operaházban barokk trombita.

A zenekari hangzást is színesíti, de én szólóhangszerként kedvelem igazán. Mintha kiragadna a székéből, pláne, ha élőben hallom.

Az operák is részét képezik az érdeklődésének?

A *János vitézt*, a *Háry Jánost*, a Mozart-operákat még gyerekként láttam édesanyámmal az Erkel Színházban, ahová bérletünk volt. Emlékszem *A kékszakállú herceg várára* is Bartóktól, amit együtt adtak A csodálatos mandarinnal. Wagner operái igazán látványosak, elolvastam az egyes darabok történeteit az *Operamesék* című könyvben, de általában fél hatkor kezdődtek és fél tizenegyor volt vége az előadásoknak, így nem lettek a kedvenceim.

Ön szerint mikor érdemes elkezdni a gyerekekkel megismertetni a műfajt?

Alsó tagozatos általános iskolásként már nyugodtan el lehet vinni őket az Operaházba vagy az Eiffel Műhelyházba. Mozart operái tele vannak fülbemászó dallamokkal, a *János vitéz* vagy a *Háry János* pedig magyar népzenei motívumokkal, amiket énekóráról mindenki ismer, a történetük pedig könnyen emészthető. Az általános műveltséghez az operák ismerete erősen hozzátartozik.

Folyamatosan bővül a repertoár több egyfelvonással (Mozart: *Bastien és Bastienne* – MVM OperaKaland, Donizetti: *A csengő*), valamint az OPERA Gyermekkara vagy a Magyar Nemzeti Balettintézet növendékei által előadott, kifejezetten gyerekeknek írt vagy rájuk szabott darabokkal.

Amikor előadást tartok, erre én is odafigyelek: alsósoknál 40, felsősöknél 50 perc az ideális, gimnazistáknál el lehet menni 80 percig is, ha le tudom kötni őket. Egy 9 éves gyerektől nem várhatjuk el, hogy háromnegyed órán keresztül koncentráljon, mert nem fog. Az előadásaimba egyébként Donizetti *Szerelmi bájtalan*ának egy részletét is beépítem. Érdekes kérdés, hogy egyáltalán léteznek-e olyan kémiai anyagok, amiket ha mesterségesen beviszek valaki szervezetébe, szerelmes lesz tőle az illető. Alapvetően nem, de ez a vígopera jó példa ennek illusztrálására.

Beethoven és Händel ólommérgezésben halt meg valószínűleg az ónhordók okán, amiben a bort tárolták akkoriban. Az operaszerzők közül ki érintett toxikológiai szempontból?

Többek nem vetették meg az alkoholt, és voltak köztük pszichiátriai betegek is. Mozart például zseni volt, és bizonyos szempontból nem ebben a világban élt. Hozzájárulhatott ehhez, hogy nyomasztó gyerekkora lehetett, tele elvárásokkal: az édesapja nagyon

Aranykor: Mozart - Fotó: Nagy Attila

szigorúan fogta és hajszolta. A szindarab után nemrég megnéztem az új, *Amadeus* című ötrészes streamingsorozatot is, ami a '80-as években készült filmklasszikus remake-je. A történet nagyon izgalmas, a megvalósítás érdekes: a Peter Shaffer drámája alapján készült – és részben Magyarországon forgatott – film főszereplője a félig japán Will Sharpe, Da Pontét Enyi Okoronkwo színesbőrű színész játssza. A sorozatban hangsúlyos szerepet kap Mozart apjával való kapcsolata, azok a gondolatok vagy szellemek, amik őt kísértették, és a kor, ami nem mindig értette: a korábban említett Don Giovannit például botrányosnak ítélték, amiért a főszereplő a darab végén eltűnik a pokolban. A Mozart-breviáriumban található családfa szerint a dédnagyanyját egyébként Zachernek hívták... Úgyhogy most Mozart *Requiem*jét szeretném meghallgatni, amelyet mindössze hat nap alatt komponált.

A *Dies Irae* tételben nagy szerepe van a trombitáknak is. A trombitaművészek közül kiket hallgat szívesen?

Az Eterna lemezek között nagyon sok van, amelyen Ludwig Güttler vagy együttese, a Virtuosi Saxoniae hallható. Abszolút favoritom a komolyzene élvonalába tartozó Boldoczki Gábor, akinek minden lemeze megvan és közelebbi kapcsolatba is kerültem vele. Az egyik előadásom után, Kiskőrösön mutatkozott be az édesapja, aki Gábor első trombitatanára is volt. Évente találkozunk a fia koncertjein és karácsonykor is felhívjuk egymást. Amikor Gábor az I. kerület díszpolgára lett, engem kértek fel, hogy laudáljam. A hölgyek közül az angol Alison Balsom és a norvég Tine Thing Helseth felvételeit teszem fel gyakran.

Szerencsére egyre több a női zenész.

A rézfúvósok nagyon sokáig férfi hangszerek számítottak, ráadásul a szimfonikus zenekarokban is nehezen vették be a hölgyeket.

Az egyik streamingszolgáltató műsorán nemrég láttam egy dokumentumfilmet, ami a New York-i Filharmonikusok első női zenészeről szól, egy nagybőgősről. Itthon a Liszt Ferenc Kamarazenekar pozitív példa, ahol Frank Mária az 1963-as alapítástól egészen a nyugdíjba vonulásáig a csellósólam vezetője volt.

Említette, hogy munka közben is hallgat zenét. Akár a mentőautóban is?

Ott általában rádió szól, de ha jön a jó idő, mi is letekerjük az ablakot, és olykor AC/DC-re váltunk. Kívülről furcsán hathat, amikor így érkezik és áll meg a mentő például egy lánegoló autó mellett, de ennyi belefér. Legutóbb, amikor szakvéleményt írtam otthon, Mark Knopfler, a Dire Straits zseniális gitárosának a BBC 2 stúdiójában rögzített lemeze akadt a kezembe. Ő is nagy kedvencem! Az utóbbi időben visszatért ír és skót népzenei gyökereihez.

Ennyi elfoglaltság mellett mennyi időt tud színház- vagy operalátogatásra szánni?

Az év első hónapjában már nyolc- kilencszer voltunk színházban. Amikor a feleséggel esti programot tervezünk, inkább vidám témájú műveket keresünk. Az OPERA következő évadában egy estén szereplő Kádár utolsó beszéde és a Kádár lemeze azonban kifejezetten felkeltette az érdeklődésemet. Nem nosztalgjáról van szó: nemrég a Katona József Színházban láttuk a *Főtítkárok* című előadást, amely éles kritikáját és mély elemzését adja a Kádár-korszaknak és annak társadalmi hatásainak. ○

TAVASZI PROGRAMOK

ÁPRILIS, MÁJUS, JÚNIUS

OPERAHÁZ

SZTÁRESTEK ZONGORÁVAL: **MICHAEL VOLLE**

ORFF: **CARMINA BURANA**

(AJÁNDÉK MOZART-KONCERTTEL / AJÁNDÉK WAGNER-KONCERTTEL)

VERDI: **MACBETH / TRAVIATA**

BMW-DÉLUTÁNOK: **MAGYAR ÉNEKESEK MOZART-DÉLUTÁNJA**

DANTZIG – SCHAYK / CSAJKOVSKIJ: **A HATTYÚK TAVA**

MOZART: **DON GIOVANNI**

ROSSINI: **OLASZ NŐ ALGÍRBAN**

SCHÖNBERG: **GURRE-DALOK**

BARTÓK: **A KÉKSZAKÁLLÚ HERCEG VÁRA (OPERA IC AUDIOFIL SZOROZAT)**

PETIPA – WRIGHT – ASHTON / CSAJKOVSKIJ: **CSIPKERÓZSIKA**

RADINA / CSAJKOVSKIJ: **KISHATTYÚK TAVA**

MNBI VIZSGA

X. NAGY IVÁN NEMZETKÖZI BALETGÁLA

EIFFEL MŰHELYHÁZ

PRÍMA DONNÁK + 2 HŐS: **KOLONITS KLÁRA / MIKLÓSA ERIKA**

TÓTH: **A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG (MVM PIKOLÓ PROGRAM)**

MOZART: **COSÌ FAN TUTTE / SZÖKTETÉS A SZERÁJBÓL**

RADINA / CSAJKOVSKIJ: **KISHATTYÚK TAVA (MVM OPERAKALAND)**

IFJÚSÁGI PROGRAMOK

OPERAÓVI, HANGSZERVERÁZS AZ EIFFEL MŰHELYHÁZBAN, MVM OPERATÚRA PAPANÓVAL, (K)EIFFEL JANCSI, CSENGŐ-BONGÓ DÉLELŐTT

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Giacomo Puccini

Best of Puccini

Nessun dorma áriaest és [szkikki] 2.0

ÁRIAEST ÉS OPERA-ELŐADÁS KÉT RÉSZBEN, EGY SZÜNETTEL, OLASZ NYELVEN, MAGYAR, ANGOL ÉS OLASZ FELIRATTAL

Rendező **TORONYKÖY ATTILA**

Gianni Schicchi **SZEGEDI CSABA / MÓKUS ATTILA**
Lauretta **KAPI ZSUZSANNA / TOPOLÁNSZKY LAURA**

Zita **GÁL ERIKA**

Rinuccio **BARTOS BARNA / BONCSÉR GERGELY**

Gherardo **BALCZÓ PÉTER / SZAPPANOS TIBOR**

Nella **TUZNİK NATÁLIA / HORTI LILLA**

Betto di Signa **PATAKI BENCE /
RÁCZ ISTVÁN / ARON OTTÓ JÓHANNSSON**

Simone **SZVÉTEK LÁSZLÓ / GÁBOR GÉZA**

Marco **DOBÁK ATTILA / KOCZKA TAMÁS**

La Cieca **FARKASRÉTI MÁRIA / SAHAKYAN LUSINE**

Maestro Spinelloccio, orvos **ERDŐS ATTILA / ZAJKÁS BOLDIZSÁR**

Amantio di Nicolao, jegyző **BÁTKI FAZEKAS ZOLTÁN**

Pinellino, cipőművész **DANI DÁVID**

Guccio, divattervező **SZELECZKI ARTÚR**

Gherardino **TANKA DÁNIEL**

Karmester **MADARAS GERGELY / CSER ÁDÁM**

Közreműködik **A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA**

2026. JÚLIUS 25-TŐL, OPERAHÁZ

OperApp

Letölthető az
App Store-ból

SZEREZD BE:
Google Play

opera.hu | facebook.com/Operahaz | @operabudapest